

**UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Profesionální boxeři afroamerického původu,
kteří přispěli k rasovému zrovnoprávnění v USA**

Zpracoval: Mario Wiedermann

Vedoucí závěrečné práce: PhDr. Martina Ondo Grečenková, Ph.D.

PRAHA 2021

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 15. 7. 2021

.....
Mario Wiedermann

PODĚKOVÁNÍ

Chtěl bych tímto poděkovat hlavně své vedoucí PhDr. Martině Ondo Grečenkové, Ph.D. za podporu při výběru tématu, jeho zpracování a za všechny cenné rady, kterými přispěla k realizaci a dokončení této bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat svým kamarádům Ing. Aleši Zajíci a Bc. Petru Najvárkovi za pomoc při technických úpravách a formátování této práce. Nakonec bych chtěl složit poklonu svému kávovaru, který mě podržel v krušných chvílích a předváděl stabilně kvalitní výkony.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá výzvami a konfrontacemi proti rasové diskriminaci a nerovnoprávnosti ve Spojených státech ze strany třech afroamerických boxerů – Jacka Johnsona, Joea Louise a Muhammada Aliho. Tito boxeři se během svých sportovních kariér vypracovali na celosvětově známé osobnosti a v této práci jsou popsány jejich dopady a působení na změny vnímání Afroameričanů, zejména pak na jejich motivační působení pro příslušníky jejich rasy nejen ve Spojených státech.

ABSTRACT

This bachelor thesis examines the challenges and confrontations of professional boxers of African American descent Jack Johnson, Joe Louis and Muhammad Ali against racial discrimination and inequality in the United States. These boxers have developed to worldwide known figures and this thesis describes their impacts and effect on changes of perception of African Americans and their motivational effect for members of their race not only in the United States.

KLÍČOVÁ SLOVA

Rasová segregace, Rasové zrovnoprávnění, Profesionální box, Rasismus, Lidská práva, Jack Johnson, Joe Louis, Muhammad Ali.

KEY WORDS

Racial segregation, Racial equality, Professional boxing, Racism, Human rights, Jack Johnson, Joe Louis, Muhammad Ali.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 PRAMENY A LITERATURA	8
1.1 PRAMENY	8
1.1.1 Primární prameny	8
1.1.2 Sekundární literatura	9
1.1.3 Terciální prameny.....	11
2 Úvod do RASOVÉ SITUACE V USA a význam boxu na vnímání rasové odlišnosti12	
2.1 Úvod do historie černošského rasismu v USA do začátku 20. století.....	12
2.2 Segregace sportů a sportovních aktivit.....	15
2.3 Historie a význam boxu a šampiona těžké váhy ve společnosti	17
3 JACK JOHNSON	22
3.1 Životní cesta a boxerská kariéra do roku 1908	22
3.2 Světový titul, hledání „Velké bílé naděje“, „Zápas století“, pád	26
3.3 Život po ztrátě titulu, smrt, shrnutí.....	32
4 JOE LOUIS	35
4.1 Začátky boxerské kariéry a cesta mezi elitu těžké váhy	35
4.2 Cesta na vrchol, druhá světová válka	38
4.3 Konec kariéry, shrnutí	46
5 MUHAMMAD ALI.....	49
5.1 Mládí a kariéra do války ve Vietnamu	49
5.2 Válka ve Vietnamu.....	52
5.3 Shrnutí a význam.....	54
ZÁVĚR	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
PŘÍLOHY	63

ÚVOD

Začátek 20. století ve Spojených státech – doba, kdy se prohlubují nedávno zavedené segregáční zákony Jima Crowa a pro Afroameričany se stává čím dál těžší dosáhnout v životě něčeho společensky významného. Navzdory ústavním změnám se stávají zejména na jihu USA opakovaně terčem diskriminace a rasismu a je pro ně těžké (ne-li nemožné) dožadovat se spravedlnosti na základě práv, která získali.

Zároveň je jejich barva pleti vnímána jako podřadná a pro ně samotné je obtížné, byť si jen představit, že by se někdy mohli vyrovnat bílým Američanům životní úrovni, možnostmi a způsobem života. Chybí jim vzory z jejich řad, ke kterým by mohli vzhlížet a kterými by se mohli inspirovat.

Vzory reprezentující sílu, charisma, slávu, úspěch a bohatství. Vzory, které změní síly s bílými protiklady a vyjdou z těchto klání vítězně, které budou šířit vyšší mínění o svém původu nejen na území Spojených států, ale do celého světa. Vzory, díky kterým si bude moci i znevýhodněný člověk živořící na nejnižší životní úrovni říct, že může v životě něčeho dosáhnout. Nebo se o to alespoň pokusit a udělat pro to maximum.

Tato práce se zabývá třemi profesionálními boxery afroamerického původu, kteří splňují výše popsané náležitosti. Všichni tři získali minimálně jednou titul mistra světa těžké váhy a proslavili se po celém světě. Jejich jména přežívají dodnes a dlouhou dobu přežívat budou.

Co je však pro tuto práci důležitější, všichni tři nějakým způsobem přispěli ke konfrontaci rasových znevýhodnění, diskriminace a segregace. V této práci se zaměřím zejména na tyto okamžiky a úseky jejich životů a sportovních kariér.

Téma této bakalářské práce jsem si vybral, jelikož oblast boxu, zejména profesionálního, je jedna z mála, ve které se dle mého názoru skutečně dlouhou dobu orientuji, vnímám a zkoumám ji nejen z hlediska sportovního, ale i z pohledu společenského a historického. Proto předpokládám, že bych měl být schopný na základě zkoumání různých pramenů a zdrojů popsat vybrané téma.

Není významnějších boxerů, co se boje o rasovou rovnoprávnost týče, než Jacka Johnsona, Joea Louise a Muhammada Aliho. I tak jsem však do začátku svého výzkumu znal jejich příběhy spíše jen okrajově a čím déle jsem bádal, tím více jsem zjišťoval, jak zásadní vliv měli na myšlení ostatních příslušníků své rasy.

Občanská situace mezi bílými Američany a Afroameričany ve Spojených státech je v současném století pravděpodobně nejvíce vypjatá od roku 2020, a to po zákroku, při kterém zemřel rukou bílého policisty Afroameričan George Floyd. Po své smrti se Floyd stal symbolem nespokojenosti s policejním násilím a rasismem v USA a jeho smrt vyvolala masu protestů, při některých z nich dokonce došlo k rozsáhlým potyčkám a drancování.

Tato práce se zabývá sportovci, kteří se podobnými symboly stali během svých velkých zápasů a období svých kariér. Jejich cesta do pozic afroamerických hrdinů a vzorů byla dlouhá, náročná a všichni se museli vypořádat s rasovými znevýhodněními své doby.

1 PRAMENY A LITERATURA

1.1 PRAMENY

Informace potřebné pro sepsání této bakalářské práce jsem čerpal z obrazových, ústních a písemných pramenů. Používal jsem primární, sekundární i terciální zdroje informací.

1.1.1 Primární prameny

Mezi primární prameny poskytující skutečnosti potřebné ke zpracování práce řadím dobový tisk, videozáznamy boxerských zápasů a života všech třech boxerů a v poslední řadě články z některých internetových zdrojů.

Z dobového tisku jsem čerpal poznatky z novinových článků zejména z amerických novin *Los Angeles Times* a *Chicago Defender*, které jsem vybral pro svůj protikladný původ.

Noviny *Los Angeles Times* byly totiž v popisované době vedeny jako „bělošské“ noviny a patřily mezi nejčtenější. Proto jsem v jejich člancích často narážel na negativní kritiku cílenou proti Afroameričanům a některé výňatky jsem použil jako ukázkové příklady reprezentující dobovou mentalitu bílých Američanů.

Naproti tomu *Chicago Defender* byly novinami oslavujícími a snažícími se pokrýt cokoli, co bylo afroamerického původu. Sami jejich vydavatelé a editoři logicky byli Afroameričany a skrze jejich vydání se dařilo předávat informace pro afroamerické čtenáře bez negativních zkreslení.

Článků o Johnsonovi, Louisovi a Alim vycházelo po celou dobu mnoho napříč téměř celými Státy a já se snažil mezi tímto obrovským množstvím vybrat ty, které nejlépe demonstrovaly popisované události v kontextu této práce.

Zajímavostí budiž vývoj popisování Afroameričanů v tisku napříč časem. Za kariéry Jacka Johnsona na začátku 20. století jsem se nejčastěji setkával s hanlivými označeními *Černoch*, *barevný* a někdy i *negr*.

Ve 30. a 40. letech 20. století za kariéry Joea Louise již oslovování *negr* téměř vymizelo, oslovení *barevný* ale zůstalo a nejčastěji se objevovalo oslovení *Černoch*. Za kariéry Muhammada Aliho se již oslovení *Černoch* postupně překlenuje do oslovování *Afroameričan*.

Pro ověření věrohodnosti informací pocházejících ze sekundárních a terciálních zdrojů a nabytí vlastního nezkresleného dojmu z jednotlivých kritických událostí jsem se během psaní věnoval sledování videozáznamů ze zápasů a života našich boxerů.

Kromě záznamů jednotlivých utkání, ve kterých jsem věnoval zvýšenou pozornost sledování publika, důležitých osobností sedících nejbližší ringu a reakcí na výsledky zápasů jsem skrze dobové videozáznamy zachycující popisované boxery sledoval v různých situacích mimo boxerský ring.

Tyto prameny v práci necituji, jelikož neobsahují informace, které bych přímo citoval či parafrázoval, ale posloužily mi k lepší orientaci v pramenech a vybudování vlastního vnímání charakteristických a osobnostních rysů naší trojice a dění kolem ní.

Patří mezi ně například sportovní dokumenty *Kings of the Ring* od BBC a *Muhammad Ali: Through the Eyes of the World* od britské produkce TWI. V pochopení osobnosti a výraznosti Aliho mi pomohl nekomentovaný francouzský dokument *Muhammad Ali, the Greatest* z roku 1969, který přináší záznamy ze zákulisí jeho života.

Nakonec samozřejmě analyzuji boxerské zápasy a reakce publika a některé primární zdroje nacházím v internetových článcích, například zprávu o omilostnění Jacka Johnsona z webové stránky novin *The New York Times* a záznam z případu *Ali vs. United States* z roku 1971.

1.1.2 Sekundární literatura

Ze sekundárních zdrojů sloužících k sepsání této práce byla použita tištěná literatura, životopisné dokumenty a některé internetové zdroje.

Z tištěné literatury jsem použil knihy *Final Freedom* od Michaela Vorenberga a *Reconstruction* od Erica Foner, díky kterým jsem byl schopen pochopit základní historii černošského rasismu v USA a období, jež mu předcházela a v nichž se vyvíjel.

K sepsání úvodu do rasismu a segregace ve sportech jsem použil knihu *Sport – Mirror of American Life* od Roberta H. Boyla. Taktéž mi posloužila kniha *Sport and the Color Line* od Millera a Wiggina, v níž se mimo jiné stručně popisuje význam jednotlivých sportovců včetně boxerů.

Základní historii boxu jsem našel na stránkách knih *Odvěké kouzlo sportu* od Věry Olivové a *Box* od Filipa Miňovského.

Dále jsem použil publikace o životě Jacka Johnsona. Theresa Rustentler jej velmi zdařile popsala ve své knize *Jack Johnson, Rebel Sojourner*, stejně jako Geoffrey C. Ward v knize *Unforgivable Blackness*, jež byla o rok později po svém vydání i zfilmována.

Poznátky o životě a kariéře Joea Louise jsem čerpal z knih *Joe Louis, Hard Times Man* od Randyho Robertse a *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America* od Marcy S. Sacks.

Nakonec byly použity knihy o Muhammadovi Alim, *A Man of Many Voices* od Barbary L. Tischler a *King of the World* od Davida Remnicka.

Taktéž byly použity i díla, týkající se více popisovaných boxerů naráz, jako například *Fight of the Century* od Thomase R. Hietaly, které popisuje nejvýznamnější zápasy Johnsona a Louise.

Výše zmínění autoři a autorky sekundární odborné literatury jsou buď historiky, nebo se jejich odborností prolínají více obory, avšak větší část jejich zaměření tvoří historie se specializací na popisovaná období či fenomény.

Nedílnou součástí bakalářské práce jsou informace čerpané z životopisných filmových dokumentů o jednotlivých boxerech. Tyto dokumenty obsahují i primární obrazové a ústní prameny, spočívající ze skutečných záznamů a ústních výpovědí pamětníků či účastníků jednotlivých událostí.

Ústní výpovědi mohou být zkreslené, ale účastníci popisují způsob, jakým na ně jednotlivé události působily, což jsem analyzoval i sám za sebe poměřováním popisovaných událostí se skutečnými záběry.

Jelikož se některé výpovědi odehrávají až po delší době, mohou být řečníci ovlivněni již vytvořenými mýty či legendami kolem popisovaných boxerů. Tím pádem jimi vnímaná pravda může přerůst do mýtů, což jsem se snažil rozlišovat.

Nejvíce citovanými dokumenty v této práci jsou *Unforgivable Blackness, Joe Louis: American's Hero Betrayed* a *Muhammad Ali: In Their Own Words*. Pro hlubší pochopení komplexního významu utkání Louis vs. Schmeling jsem také shlédl a využil dokumentu *Louis Vs. Schmeling: The Real Story*.

V těchto dokumentech vypovídají kromě pamětníků i historici a životopisci jednotlivých boxerů, kteří studovali jejich životní cesty v novodobé historii, což přispívá ke komplexnějšímu spektru informací, ze kterých jsem se snažil vybírat ty nejkvalitnější a nejpodloženější.

V jednotlivých případech jsem také využil film natočený podle skutečnosti *Hands of Stone* a minisérii *Tyson Fury: Rise & Fall of the Gypsy King*. Zejména u minisérie o Furym mohu potvrdit její přesnost a pravost, jelikož jsem celou etapu Tysonova pádu a návratu aktivně sledoval.

Velmi mi pomohlo, že jsem se mohl spolehnout na internetovou databázi *Boxrec*, kterou používám již delší dobu. Je zde zaznamenáno nejvíce informací vůbec, co se detailů ohledně profesionálních boxerů a zápasů týče, a dají se zde najít zejména sekundární a terciální prameny, v některých případech však člověk narazí i na prameny primární.

1.1.3 Terciální prameny

Při hledání doplňujících informací, jež nejsou tolik důležité pro hlubší zkoumání v rámci této bakalářské práce, jsem využil i některé terciální prameny, zejména ve formě internetových stránek. Všechny takto použité zdroje jsem ocitoval a jsou uvedené v seznamu literatury na konci bakalářské práce.

Při hledání informací jsem se často setkával s problémem, že ačkoli mně jakožto člověku poměrně dobře zorientovanému ve světě profesionálního boxu přišly některé věci jako samozřejmé, pro čtenáře této práce tak v žádném případě nemusí být.

Jelikož spousta těchto poznatků nejsou všeobecně známými fakty, snažil jsem se najít, z jakých zdrojů jsem je v dávné i nedávné době získal. Bohužel v drtivé většině těchto případů jsem neuspěl a nemohl je tak zapsat, jelikož bych je nemohl řádně ocitovat.

V několika případech jsem si dovolil vysvětlit některé pojmy sám, a to v případech, kdy dané pojmy znám na vysoké úrovni, abych si jejich vysvětlení mohl dovolit.

2 ÚVOD DO RASOVÉ SITUACE V USA A VÝZNAM BOXU NA VNÍMÁNÍ RASOVÉ ODLIŠNOSTI

2.1 Úvod do historie černošského rasismu v USA do začátku 20. století

První černošští obyvatelé amerického kontinentu, tehdy ještě jako svobodní lidé, se objevili na území Jižní Ameriky v roce 1619. Do konce 17. století na ně však bylo převedeno břemeno dědičného otroctví.¹ Od té doby byla černošská otrocká práce nezbytnou součástí správného vývoje amerického zemědělství. Otroci byli bráni více jako majetek nežli jako lidé, tak s nimi také bylo zacházeno.

Nekvalitní a nedostatečná strava, ubytování a špatné podmínky pro život, který byl ve všech ohledech řízen bílými otrokáři, byly pravděpodobně důvody, proč se rasismus a černošská podřazenost tak silně zakořenily v podvědomí bílých Američanů a proč na území Ameriky a následně Spojených států tak dlouho přetrval. Afroameričani také neměli právo osobního vlastnictví a nemohli se volně pohybovat, byli takřka připoutáni k člověku, pod nímž pracovali.

Prvním zásadním krokem k lepší situaci Afroameričanů bylo zrušení otroctví. Otroctví bylo v USA teoreticky zrušeno 1. ledna 1863 americkým prezidentem Abrahamem Lincolnem. Ten vydal proklamaci o emancipaci, čímž se z otroků stali svobodní občané Spojených států.²

Zlepšení životní a občanské situace Afroameričanů se Lincoln rozhodl dosáhnout skrze tzv. rekonstrukční dodatky, konkrétně 13. až 15. dodatek. Tyto dodatky byly zahrnuty do Ústavy Spojených států amerických a měly za úkol zrovnoprávnit primárně afroamerické obyvatelé USA. Lincolnova proklamace o emancipaci se stala součástí Třináctého dodatku Ústavy Spojených států amerických.³

Černošští otroci se tedy po začátku účinnosti dodatku, jež se datuje k 31. 1. 1865, stali svobodnými obyvateli USA. V žádném případě to však neznamenalo konec jejich nucené podřadnosti.

¹ Vorenberg, Michael. *Final Freedom: The Civil War, the Abolition of Slavery, and the Thirteenth Amendment*. Cambridge University Press, 2001. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=201817>.

² Foner, Eric. *Reconstruction*. Harper Collins, 2011. <https://www.perlego.com/book/593617/reconstruction-pdf>.

³ Ibid.

Jižanské americké státy, které byly proti zrušení otroctví, se tuto získanou svobodu snažily potlačovat. Důvodem byl vysoký počet z otroctví osvobozených Afroameričanů, kteří v těchto zemích po několik generací bezplatně pracovali pro jižanské otrokáře.

Proto na podzim roku 1865 vydali zákonodárci z Mississippi a Jižní Karoliny tzv. Černošské kódy, jejichž účelem bylo udržet levnou černošskou pracovní sílu v zajetých kolejích a udržet její podřazenost vůči bílým Američanům.⁴

Černošské kódy byly v průběhu dvou let zavedeny v devíti jižanských státech USA. Jednotlivé státy si je však upravovaly podle svého gusta, takže Černošské kódy nebyly pro státy jich využívající jednotné. Kromě mnohých omezení Černošské kódy přísně trestaly tuláctví (vyhýbání se práci), což byl zejména pro otrokáře největší problém po osvobození otroků. Dle Černošských kódů společně s usvědčením z tuláctví mohli být také na základě drobných prohřešků provinění Afroameričané posláni do vězení či na nucené bezplatné práce.⁵

Další nadějí pro nerovnoprávné Afroameričany byl Zákon o občanských právech, který vydal americký kongres v roce 1866. Jeho zněním získali všichni obyvatelé narození či trvale žijící na území Spojených států občanství bez ohledu na náboženství či rasovou příslušnost. Kromě toho jim byla zaručena univerzální ochrana občanských práv a majetku, což mělo za cíl ukončit nejednotné postupy orgánů odpovědných v trestních řízeních.⁶

Tento zákon se však opět setkal s velkým odporem nejen jižanských států, ale i samotného tehdejšího prezidenta Andrewa Johnsona, který jej při prvním i druhém podání vetoval. Při druhém pokusu však již byl přehlasován a zákon mohl být uveden v platnost bez jeho podpisu. Stal se součástí čtrnáctého dodatku ústavy, který vyšel v roce 1868, avšak nebyl schválen a přijat ihned všemi státy, to se povedlo až v roce 1870.⁷

Následoval patnáctý dodatek, který zaručoval všem občanům mužského pohlaví USA volební právo bez ohledu na náboženství, rasu a společenské postavení, uveden v platnost byl v roce 1870. Některé státy, zejména jižanské, se však nadále snažily potlačovat rovné volební právo skrze různé diskriminační praktiky.⁸

⁴ Vorenberg, Michael. *Final Freedom: The Civil War, the Abolition of Slavery, and the Thirteenth Amendment*. Cambridge University Press, 2001, str. 230.

⁵ Foner, Eric. *Reconstruction*. HarperCollins, 2011.

⁶ Ibid.

⁷ Ibid.

⁸ History.com Editors. *15th amendment*. In: History.com [online]. A&E Television Networks, November 9, 2009, last modified on 11 May 2021. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/black-history/fifteenth-amendment>.

I přes zanesení těchto tzv. rekonstrukčních dodatků do americké ústavy však nadále Afroameričané většinou zastávali málo placené manuální práce pod dohledem bělošských zemědělců. Byly případy černošských farmářů, avšak ti také spíše živořili, jelikož museli značnou část své úrody odevzdávat za pronájem půdy. Ani úroveň vzdělání a kvality života Afroameričanů zdaleka nedosahovala té bělošské. Navíc se jejich situace měla znovu dramaticky zhoršit.

Došlo totiž k oslabení skutečného významu a záruk rekonstrukčních dodatků skrze výroky Nejvyššího soudu (vrchního orgánu odpovědného za správný výklad práv), v soudních sporech. Významnými spory byly soudní rozepře řezníků z New Orleans proti povinnosti pracovat pod monopolem firmy Crescent City Livestock Landing and Slaughtering Company a soudní spor Spojené státy vs. Cruikshank, ve kterém byli osvobozeni běloští účastníci masakru v Colfaxu, taktéž v Louisianě, při němž bylo zavražděno mnoho Afroameričanů. Právě masakr v Colfaxu v budoucnu odrazil Afroameričany od potenciálních konfrontací.⁹

Nejvýznamnějším soudním sporem, jehož verdikt odsoudil na dlouhá desetiletí afroamerické občany k rasové segregaci, při které mohli využívat pouze pro ně určené druhy dopravy, služeb, veřejných objektů, prostranství, institucí, jež zdaleka nedosahovaly kvalit těch bělošských, byl soudní spor Plessy vs. Ferguson.

V tomto soudním sporu byl Nejvyšším soudem odsouzen částečně afroamerický občan (Homer Plessy) za pokus o přepravu ve vlakovém vagonu první třídy, který byl určen pro bílé cestující. Jeho prohřeškem bylo neuposlechnutí příkazu průvodčího, aby si přesedl do jiného vagonu určeného pro cestující barevné pleti. Průvodčí jednal podle zákona státu Louisiana z roku 1890, který určoval, že všechny vlaky jedoucí po železničních tratích státem Louisiana musí mít oddělené vagony vyhrazené pro cestující bílé a jiné (barevné) pleti. Plessy trval na tom, že tento zákon je protiústavní a neslučuje se s čtrnáctým dodatkem, který měl chránit občanská práva bez ohledu na rasovou příslušnost. Nejvyšší soud však rozhodl, že i když čtrnáctý dodatek obsahoval rasovou rovnoprávnost, tak neměl za cíl vymazat rozdíly mezi rasami.¹⁰

⁹ Foner, Eric. *Reconstruction*. HarperCollins, 2011.

¹⁰ History.com Editors. *Plessy v. Ferguson*. In: History.com [online]. A&E Television Networks, October 29, 2009, last modified on January 20, 2021. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/black-history/plessy-v-ferguson>.

Od verdiktu Nejvyššího soudu ve Spojených státech v případě Plessy vs. Ferguson tedy jednotlivé státy mohly legálně vydávat vlastní segregáční zákony. Těmto zákonům a dalším znevýhodňujícím vyhláškám apod. se začalo říkat zákony Jima Crowa. Jim Crow bylo označení, které zesměšňovalo a diskreditovalo Afroameričany a každodenně jim dokazovalo jejich podřadnost.¹¹ V jejich stínu vyrostli všichni tři afroameričtí profesionální boxeři, o kterých pojednává tato práce, ti svými výkony a činy během svých sportovních kariér přispěli k oslabení těchto zákonů.

2.2 Segregace sportů a sportovních aktivit

Segregační zákony Jima Crowa se vztahovaly téměř na všechna odvětví sociálního života. Ani sport nebyl ušetřen. Nejoblíbenějšími sporty na přelomu 19. a 20. století v USA byly vodní a běžecké sporty, kriket, fotbal, baseball, rugby a právě box. V těchto i dalších sportech byly rozděleny jednotlivé soutěže nejen podle rasové příslušnosti, ale také podle pohlaví a náboženského vyznání.¹²

Proto si Afroameričané začali zakládat vlastní instituce, a to včetně sportovních klubů.¹³ Právě skrze sport totiž mohli Afroameričané a další rasově znevýhodněné skupiny nejjednodušeji postoupit směrem nahoru ve společenském žebříčku a lépe se začlenit do společenského života, v těchto dobách dokonce s vyšší pravděpodobností na úspěch než skrze studium a jiná odvětví.¹⁴

Na druhou stranu se zámožní běloští Američané, kteří zároveň provozovali profesionální fotbalové a baseballové ligy, snažili minimalizovat účast Afroameričanů na nejvyšších soutěžích, a proto byly založeny tzv. „černošské“ ligy pro hráče jiné než bílé barvy pleti.¹⁵

¹¹ Litwack, Leon F. *Jim Crow Blues*. In: Magazine of History [online], January 2004, s. 7-11. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/25163654?origin=JSTOR-pdf>, s. 9.

¹² Miller Patrick B., Wiggins David K. *Sport and the Color Line: Black Athletes and Race Relations in Twentieth Century America*. 1st ed., Taylor and Francis, 2004. <https://www.perlego.com/book/1612948/sport-and-the-color-line-pdf>

¹³ Ibid.

¹⁴ Boyle, Robert H. *Sport – Mirror of American Life*. Little, Brown and Company, 1963.

¹⁵ Ibid.

Kromě fotbalu a baseballu zasáhl Jim Crow i do sportu, ve kterém před zavedením rasové segregace Afroameričané dominovali, a to v koňských dostizích. Na Kentuckém derby, jež je pro Spojené státy asi tak důležité jako pro Českou republiku Velká pardubická – tedy nejvýznamnější národní dostihový závod, se stal v roce 1891 historicky prvním trojnásobným vítězem Afroameričan Isaac Murphy. Zejména od rozhodnutí soudního sporu Plessy vs. Ferguson se však koňských dostihů mohlo účastnit méně a méně Afroameričanů, až z tohoto sportu téměř vymizeli.¹⁶

Přitom právě tito dva úspěšní žokejové byli důkazem toho, že segregace minimálně v tomto sportu neodpovídala jednomu ze segregáčnických odůvodnění, tedy tomu, že sportovci s bílou barvou pleti jsou kvalitou (včetně sportovních výkonů) nadřazeni těm s tmavou barvou pleti.

Co se týče segregace boxu konkrétně, box byl do Ameriky „přivezen“ z Anglie a mezi Afroameričany se dostal skrze otrokáře, kteří pořádali souboje mezi černošskými otroky. Po anglickém vzoru si otrokáři společně s lidmi z okolí vsázeli na vítěze, na konci zápasů však běžně končili bojující otroci, neustále nuceni k akci skandujícími diváky, na pokraji smrti. Mnozí bojovníci proti otroctví proto boxem a jiným zápasením mezi otroky opovrhovali, jelikož podle nich prohlubovalo ničemnost otroctví.¹⁷

V roce 1882 se stal americkým šampionem v těžké váze John L. Sullivan a udržel si tento titul celých 10 let. Během své kariéry však odmítl boxovat s jakýmkoli afroamerickým boxerem. Jeho výrok: „*nebudu boxovat s negrem. Nikdy jsem s žádným neboxoval a nikdy s žádným boxovat nebudu*“ utvrdil výkonné úředníky v oblasti boxu v tom, že zápasy mezi boxery budou rozděleny podle barvy pleti.¹⁸

Jim Jeffries, který získal titul světového šampiona v těžké váze v roce 1899 a dominantně jej držel do roku 1904, razil stejnou politiku jako Sullivan. Tu však nedotáhl do konce, v roce 1904 sice odešel do boxerského důchodu, aniž by boxoval proti afroamerickému soupeři, nicméně v roce 1910 se po celonárodním tlaku bílých Američanů do ringu naposledy vrátil.

¹⁶ Mooney, Katherine. *How African-Americans Disappeared From the Kentucky Derby*. In: Smithsonian.com [online], Smithsonian Institution, May 5, 2017. Dostupné z: <https://www.smithsonianmag.com/history/how-african-americans-disappeared-kentucky-derby-180963159/>.

¹⁷ Remnick, David, *King of the World: Muhammad Ali and the Rise of an American Hero*. Vintage Publishing, 1998, str. 221.

¹⁸ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019. <https://www.perlego.com/book/1562407/fight-of-the-century-pdf>.

Musel změřit síly s novým světovým šampionem těžké váhy, ten byl trnem v oku všem občanům Spojených států, kteří propagovali bělošskou rasovou nadřazenost. Nový šampion se totiž jmenoval Jack Johnson a měl černou barvu pleti.

2.3 Historie a význam boxu a šampiona těžké váhy ve společnosti

Box, přezdívaný také pugilismus neboli pěstní zápas, je soutěživý sport, ve kterém proti sobě fyzicky soupeří dva jednotlivci za rovných podmínek. Pro úspěch je vyžadován tvrdý trénink, spousta odříkání a velmi silná mentalita jedince. To je doplněno o schopnosti trenérů společně s rodinným a tréninkovým zázemím, drtivou část zodpovědnosti za své výkony však nesou boxeři samotní.

Svémi pevnými pravidly a způsobem boje, kdy kromě ochranných rukavic oba spoře odění bojující používají k útokům pouze své ruce, se staly profesionální boxerské zápasy událostmi demonstrujícími „přežití toho nejsilnějšího“. To bylo zcela zásadní při boxerech odlišných rasových etnik bojujících proti sobě v období rasových konfliktů, jelikož box se zdál nejlepším sportem pro měření sil.¹⁹

Boxeři a zejména světoví šampioni v boxu byli vždy vnímáni jako velmi silné a ve společnosti významné osobnosti. Diváci a společnost je kromě zřejmých fyzických dispozic odjakživa obdivují pro jejich nesmírné odhodlání, sebevědomí a mentální sílu. Ta s posupující dobou nikterak neslábne. Někteří lidé prohlašují, že dříve box vyžadoval větší kuráž, boxovalo se o život, že dnes je box spíše byznys, boxuje se spíše pro peníze. Ano, do boxu se již dlouhodobě dostává více a více peněz a rozhodně je částečně pravda, že byznys a box jdou na vrcholové úrovni neodmyslitelně ruku v ruce, ale nezdolná mentalita boxerských šampionů rozhodně nevymizela.

Pro představu představíme pár novodobějších příkladů. V roce 1991 americký profesionální boxer Vinny Pazienza utrpěl při autonehodě těžké poranění páteře. Lékařská diagnóza předpovídala, že bude zázrakem, pokud bude moci chodit, o sportování či boxování ani nemluvě. Ihned po návratu z nemocnice, odkázán na kruhovou podporu hlavy, začal tajně trénovat. I když tím riskoval zdravím, tak společně s uzdravením si díky tréninku udržel fyzické schopnosti a již po roce a půl se vrátil do zápasového režimu, kdy dokázal porazit boxerskou legendu Roberta Durana.²⁰

¹⁹ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012. ProQuest Ebook Central, <http://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=870022>.

²⁰ *Hands of Stone*, [film]. Režie Jonathan JAKUBOWICZ. USA / Panama, The Weinstein Company, 2016.

Podobným případem je Afroameričan Daniel Jacobs přezdívaný „Zázračný muž“, kterému byl v roce 2011 diagnostikován osteosarkom (rakovina kostní dřeně), po němž byl upoután na nemocniční lůžko. Kromě toho, že se musel naučit znovu chodit a celkově pohybovat, byl schopen se taktéž po roce a půl vrátit do ringu, a dokonce vyhrát titul mistra světa.

Čerstvějším přírůstkem do této kategorie boxerů se stal 1. prosince 2018 britský boxer v těžké váze Tyson Fury. Po jeho velkolepé výhře nad Vladimírem Kličkem v roce 2015 skončil v těžkých depresích, užíval drogy a alkohol, neustále se pokoušel o sebevraždu. Jeho osvěta přišla až na začátku roku 2018. Po dvouleté pauze začal znovu trénovat, dokázal shodit téměř 50 kilogramů, aby se dostal do formy, a v průběhu roku vyhrál 2 rozehřívací zápasy, v prosinci téhož roku se pak střetl s nejnebezpečnějším boxerem těžké váhy – knockoutovým králem a neporaženým Američanem Deontayem Wilderem. V tomto zápase, kdy se dvakrát ocitl na podlaze ringu (z toho jednou na chvíli v úplném bezvědomí), dokázal pokaždé vstát a jako teprve druhý boxer doboxoval s Wilderem na body, a ještě k tomu vybojoval remízu.²¹ Třešničkou na dortu je, že 22. 2. 2020 boxoval v odvetě s Wilderem znovu a tentokrát jej převálcoval, zvítězil technickým KO v sedmém kole.

Historie boxu se začala psát poměrně dávno. Soutěže v pěstních soubojích velmi podobné boxu však byly známy ještě mnohem dříve. Nejstarším důkazním artefaktem bývá označován sumerský reliéf z přelomu 4. a 3. tisíciletí před naším letopočtem. Na vyřezávané váze z minojské Kréty z roku 1500 před Kristem jsou vyobrazeni boxeři s helmami již používající bandáže, respektive omotané ruce místo holých pěstí.²² Na kamenném reliéfu nalezeném v Thébách z roku zhruba 1350 před Kristem jsou vyobrazeni boxeři zápasící před diváky. Původní souboje bývaly velmi nebezpečné a krvavé, někdy končily dokonce smrtí. Tvrdost těchto zápasů zaznamenal dokonce i Homér ve 23. knize své *Iliady*.²³ Oficiálně se box poprvé představil na 23. olympijských hrách v roce 688 před naším letopočtem v antickém Řecku.²⁴

²¹ *Tyson Fury: Rise & Fall of the Gypsy King*, [film]. Režie Jon RILEY. UK: Channel 5, Channel 5 Broadcasting Ltd, 2020.

²² Olivová, Věra. *Odvěké kouzlo sportu*. Praha: Olympia, 1989, s. 71.

²³ Homer. *The Iliad*. Translated by Robert Fagles, Penguin Books, 1991, s. 579–581.

²⁴ Miňovský, Filip. *Box*. Praha: Grada, 2006, s. 11.

Olympijští vítězové nejen v boxu se přirozeně těšili obrovské slávě a obdivu lidu. Na jejich počest byly stavěny sochy a o jejich výkonech kolovaly legendy a byly skládány verše.²⁵ Vítězství na olympijských hrách je dodnes považováno za největší úspěch v amatérském boxu. Kromě Řeků byl box oblíben i u Římanů, avšak po čase se s nástupem křesťanství a současným úpadkem Římské říše jako forma sportu či zábavy vytratil na mnohá staletí.

V novodobé historii byl poté „znovuobjeven“ a v rámci pravidel i postupem času zdokonalen na konci 17. století v Británii. Do 20. století se však box stále potýkal s problémy legálnosti. Rostoucí popularita a ziskovost však postupně vedly k jeho legalizaci a byl uveden mezi ostatní sporty na 3. novodobé olympijské hry v roce 1904 v Saint Louis.

Dvacáté století pak celkově zaznamenalo obrovský rozkvět boxu. V tomto století se odehrály některé z nejsledovanějších a nejvýznamnějších klání nejen z boxerské, ale i celosportovní perspektivy. Velmi tomu napomohl objev a rozvoj nejprve rozhlasu a poté i audiovizuálního přenosu, díky němuž mohli diváci sledovat živé přenosy téměř po celém světě.

Do boxu se také začalo pravidelně dostávat právě skrze zpoplatnění přenosových služeb obrovské množství peněz, což z něj dělalo velmi lukrativní sport. Nejenže zde byla, ale i stále je, vidina velkého výdělku, ale také kvůli faktu, že s boxem mohl začít prakticky každý, a to bez nutnosti pořizovat si drahé vybavení na tréninky, byl box cestou ke zbohatnutí a postoupení ve společnosti směrem vzhůru prakticky pro kohokoliv. To se samozřejmě týkalo a dodnes týká i dětí a dospívajících z chudinských čtvrtí, ghett a zemí (například Kuba platila dlouhodobě za zemi s nejlepšími boxery na světě). Dodnes se světovými šampiony často stávají právě jedinci z chudých poměrů, v roce 2020 to byla zhruba polovina všech světových šampionů.

Důležitým aspektem této práce je opakující se tendence formování „kultu osobnosti“ kolem úspěšných profesionálních boxerů a šampionů. Boxerské legendy jako například Miguel Cotto, Felix Trinidad (Portoriko), Manny Pacquiao (Filipíny), Julio César Chávez (Mexiko), bratři Kličkové (Ukrajina), Roberto Durán (Panama) a Ricky Hatton (Anglie) měly za sebou obrovskou podporu svých národů, jejich význam často překračoval hranice boxu a sportu a jejich utkání měla i politický význam.

²⁵ Svoboda, Ludvík a kol. *Encyklopedie antiky*. Praha: Academia, 1974, s. 247.

Proto se stávalo, že když měly mezi sebou dva národy nějaké neshody a oba měly špičkové bijce v kterékoli váze v profesionálním boxu, vznikaly tím na těchto zápasech vyhrocené situace a vítězové zápasů dramaticky pozvedávali morálku a odhodlání národů, za které bojovali.

V 21. století se boxu stále víceméně daří, ale spíše po finanční stránce. V poslední době již také kvůli tomu, že spousta boxerů bere tento sport jako byznys, světoví šampioni už nepřitahují takové davы a tolik zapálených příznivců jako dříve. Jak říká například Floyd Mayweather Jr., nejbohatší sportovec své éry: „*Nebojuju pro svůj odkaz. Pro nic takového nebojuju, já bojuju pro ten šek. Jsem v byznysu výplatních šeků*“.²⁶

Stále se však rodí a rodit budou noví a noví bijci, kteří dokážou přitáhnout na své zápasy obrovské davы diváků a mít za sebou podporu svých národů. Tyto superhvězdy se často podílí na charitě a inspirování lidí i dětí všeho věku. Někteří (např. Vitalij Kličko, Manny Pacquiao) se dokonce na sklonku svých kariér rozhodují zapojit do politiky, aby se do ní pokusili přidat svou perspektivu a pomoci svým zemím.

Tato bakalářská práce se věnuje největší měrou třem bývalým světovým šampionům těžké váhy afroamerického původu. To, že všichni sdílí totožnou, nejtěžší váhovou kategorii, není náhoda. Těžká váha (v dnešní době od 91 kilogramů nahoru bez omezení) je a byla odjakživa nejuznávanější a nejsledovanější váhovou kategorií v boxu. Mezi nejzásadnější důvody patří například vysoký (zpravidla nejvyšší) počet *knockoutů*²⁷ v zápasech v těžké váze.

Pro nás podstatnějším a zároveň logickým důvodem pro větší význam těžké váhy oproti ostatním váhovým kategoriím je fakt, že se v této divizi odehrávají zápasy největších (nejtěžších), tedy i teoreticky nejsilnějších boxerů. Na přelomu 19. a 20. století status světového boxerského šampiona v těžké váze znamenal rovněž status nejsilnějšího muže či bijce na planetě, co se týče boje muže proti muži.²⁸

²⁶ Mayweather, Floyd Jr. Quote [online]. Dostupné z: <https://www.azquotes.com/quote/616407>.

²⁷ Knockoutem se rozumí okamžik, kdy je jeden ze zápasících boxerů poslán na podlahu ringu následkem legitimního úderu a není schopen vstát a pokračovat v boji do 10 vteřin. Takový konec zápasu je předčasný, definitivní a často také nepředvídatelný, dělá z boxu sport plný vzrušení od začátku zápasu až do konce, jelikož může přijít kdykoliv, pozn. autora.

²⁸ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012.

Ve Spojených státech za dob rasové nerovnosti a nadřazenosti bílé rasy bylo samozřejmostí, že titul světového boxerského šampiona v těžké váze držel běloch. V roce 1902 sice vybojoval světový titul Afroameričan Joe Gans, avšak to bělošskou společností nikterak zásadně neotřásl, jelikož šlo o titul v lehké váze. Každopádně již tento boxer afroamerického původu inspiroval mnohé, dokonce i bělošské boxery.²⁹

V okamžiku Gansova triumfu se pomalu probíjával žebříčkem nahoru jiný boxer. Boxer větších tělesných proporcí, jehož zdaleka největší dominantou však byla jeho drzost a odhodlání nejen bojovat se segregačním systémem, ale doslova jím prolétnout a zanechat v něm takové škody, které by ani ten nejlepší bělošský chirurg nespravil. V té době s nepříliš nápadným oficiálním skórem 14 zápasů, z toho 6 výher, 3 porážky a 5 remíz tento boxer teprve rozvíjel svoje boxerské dovednosti. V této práci je mu věnována celá následující kapitola.

²⁹ Boxrec.com Editors. *Joe Gans*. In: Boxrec.com [online], last modified on July 22, 2020. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Gans.

3 JACK JOHNSON

3.1 Životní cesta a boxerská kariéra do roku 1908

John Arthur Johnson, později v rámci boxerské kariéry přezdívaný jako Galvestonský obr, se narodil 31. března 1878 v Galvestonu ve státě Texas rodičům, kteří byli nedávno zbaveni otroctví.³⁰

Díky tomu, že byl Galveston přístavním městem s velkou koncentrací projíždějících lidí všeho druhu, a to včetně imigrantů z Evropy a černošských námořníků, si Johnson pravděpodobně vybudoval jakýsi smysl pro cestování a zvědavost ohledně toho, jak se vlastně žije v zámoří, což by se nestalo, pokud by žil a vyrůstal hlouběji ve vnitrozemí.³¹

V Galvestonu, i když šlo o jižanské město, nebyla rasová diskriminace natolik vážná, proto měl Johnson možnost vyrůstat a kamarádit s bělošskými chlapci.³²

Po vzoru afroamerických spolužáků v pubertě zanechal školy a začal pracovat. Již v tomto okamžiku bylo zřejmé, že se nespokojí s málem či s náplní obyčejné práce, jelikož místo stabilních pozic raději střídal mnoho zvláštních prací, mimo jiné například trénoval koně či se zkoušel živit gamblingem.³³

Již v mládí začal hodně cestovat, ať už za pracovními příležitostmi či se jen tak potuloval, jeho čím dál vzdálenější cesty také směřovaly k setkáním s některými z jeho idolů, které spojovala sláva a až výstřední výjimečnost. Příkladem budiž irský imigrant Steve Brodie, který přežil skok z Brooklynského mostu, či Joe Walcott, úspěšný boxer afro-karibského původu, který zápasil na cestách.³⁴

Od setkání s Walcottem začal zápasit v galvestonských docích, již ve věku patnácti let měl reputaci schopného bojovníka. Navíc byl několikrát nucen podstoupit kvůli výdělku alespoň nějakých peněz pro přežití zápasení v tzv. „Královském derby“, ve kterém proti sobě bojovalo několik černošských chlapců se zavázanýma očima.

³⁰ Boxrec.com Editors. *Jack Johnson*. In: Boxrec.com [online]. last modified on April 2, 2021. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Jack_Johnson.

³¹ Ward, Geoffrey C. *Unforgivable Blackness: The Rise and Fall of Jack Johnson*. New York, Alfred A. Knopf, 2004, s. 7–8.

³² Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012.

³³ Ward, Geoffrey C. *Unforgivable Blackness: The Rise and Fall of Jack Johnson*. New York, Alfred A. Knopf, 2004.

³⁴ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012, s. 28.

Myšlenku zkusit kariéru boxera mu však definitivně vnuknul až jeden z jeho zaměstnavatelů, bělošský majitel přepravní společnosti Walter Lewis, který jej zasvětil do základů boxu.³⁵

Kromě segregovaných zápasů se musel v USA potýkat i s problematickou legálností, například jeho zápas v roce 1900 s Jimem McCormickem byl veden v duchu exhibice, ale ne boxerského utkání, jelikož tehdejší zákony státu Texas takové zápasy zakazovaly.³⁶

O rok později byl dokonce uvězněn za výsledek zápasu s boxerem židovského původu Joem Choynskim, ve kterém byl knockoutován ve třetím kole. Navzdory tomu, že Choynski jej vyzval záměrně, aby mu uštedřil lekci, jelikož již v té době Johnson začínal být až protivně sebevědomý, se oba muži ve vězení sprátelili a Chyonski jej dokonce naučil vše, co uměl.³⁷

O rok později s přehledem knockoutoval bratra bílého šampiona těžké váhy Jacka Jeffriese. V článku v *Los Angeles Times* je mu opakovaně komoleno jméno z Johnson na Johnsing a fráze jako „*příliš mnoho barvy na bratra Jacka*“ a „*Jack Jeffries vydržel pouhých pět kol proti milému černému zvířeti jménem Johnsing*“ jsou jeho součástí. Když Johnson skolenému Jeffriesovi sportovním způsobem pomáhal na nohy, je zde pravděpodobně zmíněna narážka proti Johnsonovi odkazující na otrocké práce na poli, jelikož Jeffriese „*zvedá jako pytel pšenice*.“ Nakonec se v něm popisuje, že by správně měl vyhrát Jeffries díky „*postavě hodné řeckého boha*“ než Johnson, který je popsán jako „*vysoký černý hubeňour s kulatou hlavou a plochou hrudí s postojem nemocného kuřete*“.³⁸

³⁵ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012, s. 29–30.

³⁶ Boxrec.com Editors. *Jack Johnson vs. Jim McCormick (1st meeting)*. In: Boxrec.com [online]. last modified on November 20, 2018. Dostupné z: [https://boxrec.com/media/index.php/Jack_Johnson_vs._Jim_McCormick_\(1st_meeting\)](https://boxrec.com/media/index.php/Jack_Johnson_vs._Jim_McCormick_(1st_meeting)).

³⁷ Boxrec.com Editors. *Joe Choynski vs. Jack Johnson*. In: Boxrec.com [online]. last modified on March 4, 2021. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Choynski_vs._Jack_Johnson.

³⁸ Local Sporting Record. *Pink Furies Blaze Away*. Los Angeles Times. May 17, 1902, s. 13.

V roce 1903 získal titul „barevného“³⁹ světového šampiona těžké váhy bodovou výhrou nad Denverem Edem Martinem. Ačkoliv stále byl a měl být i nadále v novinových článcích zmiňován nejčastěji jako *černoš* či *negr*, ve vydání *Los Angeles Times* byl v následujících dnech obdivně popsán pro svůj úchvatný vzhled díky výraznému oblečení, což bylo na tu dobu velmi nezvyklé. „*Tenhle nevypadá jako ten pruhovaný negr z minulého čtvrtka, tenhle chlap je oblečen jako africký milionář.*“ Popisu jeho šatů byl vyhrazen celý odstavec a také byl obdivně zmíněn jako „*kolos*“.⁴⁰

Jeho extravagantní chování a sebevědomí s každým vyhraným zápasem rostlo, což začalo vzbuzovat zájem některých odvážnějších boxerů bílé barvy pleti, kteří chtěli učinit přítrž jeho rostoucímu věhlasu napříč Spojenými státy.

V roce 1905 svolil k zápasu s ním bílý Kanadčan Sandy Ferguson. V zápase od začátku tahal za kratší konec provazu, a když si z něj postupem času Johnson začal dělat větší a větší legraci všelijakými potupnými gesty a manévry, kterými se zejména proti bílým boxerům během kariéry proslavil, snížil se Ferguson ke třem nelegálním úderům koleny, za což byl oprávněně diskvalifikován.⁴¹

Podobného konce zápasu se Johnson dočkal tentýž rok, bohužel nyní v jeho neprospěch. V zápase s Joem Jeannettem byl diskvalifikován za nelegální úder již ve druhém kole, avšak kvůli tomu, že zápas skončil diskvalifikací, nepřišel o svůj titul barevného mistra světa navzdory prohře díky tehdejšími pravidlům.

V následujících 11 zápasech, mezi nimiž porazil například obávaného Sama Langforda, uhájil Johnson dále svou novodobou neporazitelnost, až se v prosinci roku 1906 rozhodl poprvé vydat do zámoří.

Jeho cílem se stala Austrálie, kde si kromě dalších dvou výher připsal také první větší skandál. Kromě sporů o peníze se svým bývalým manažerem McLeanem byl zásadní jeho vztah s australskou bělošskou dívkou Almou Toy.⁴²

³⁹ Jakožto Afroameričan měl Johnson kvůli rasové segregaci zápasit pouze o titul světového šampiona pro boxery jiné než bílé barvy pleti. Tento šampion se nazýval barevným světovým šampionem. Šampionát měl menší význam než světový šampionát pro bílé boxery, jež byl uznáván jako šampionát nejvyšší třídy, pozn. autora.

⁴⁰ *Wear Purple And Diamonds*. Los Angeles Times. February 11, 1903, s. 13.

⁴¹ *Ferguson Fowls Johnson when He sees He's Beaten*. The San Francisco call. July 19, 1905, s. 10.

⁴² Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012.

Když se v roce 1907 vrátil do USA, vydal prohlášení, ve kterém pravil, že má v plánu se s Toy oženit. Tento výrok se otiskl v sydneyjském deníku Referee téměř rok od jeho původního zaznění a v Austrálii, ze které odjížděl víceméně v dobrém duchu, vzbudil okamžité pobouření.⁴³

Slečna Toy se stala terčem veřejných verbálních i novinových útoků a snažila se následně očistit soudní cestou. To se jí nakonec povedlo, jelikož australský soud odmítl připustit myšlenku, že by bílá žena mohla dobrovolně prožívat romantický nebo sexuální vztah s afroamerickým mužem. Byla to jedna z událostí, která v případě opačného verdiktu mohla ohrozit zájmy o přežití bělošských národů a udržení vznešené bělošské nadvlády. Byl to také pouhý začátek Johnsonova boje se světovým rasismem.⁴⁴

Prvním zápasem po návratu Johnsona z Austrálie bylo jeho klání proti stárnoucí, avšak velezkušené britské boxerské legendě – bělochu Bobu Fitzsimmonsovi. Johnson nedal svému soupeři žádnou šanci, s přehledem vyhrál první kolo a následně knockoutoval Fitzsimmonse v kole druhém. Deník *Bakersfield Californian* po zhodnocení této výhry otiskl také rýpnutí do aktuálního světového šampiona Tommyho Burnse, které zní: „*Je pravděpodobné, že si Tommy Burns bude muset zapracovat na výmluvách typu ‚má žena mi nedovolí‘, které ho drží zpátky od zápasu s Johnsonem, když tento černý muž zaznamenal takovou pozoruhodnou výhru*“.⁴⁵

Tentýž rok si připsal devastující vítězství nad obávaným bělochem Jimem Flynnem. V průběhu jedenáctého kola se bezradný Flynn otočil k rozhodčímu, aby mu sdělil, že by „*chtěl být mazaný jako tenhle negr*“. Následující moment ho Johnson poslal k zemi a v tomtéž kole definitivně knockoutoval. Flynn musel být po knockoutu ožívován ve svém rohu zdravotnickým personálem.⁴⁶

⁴³ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012, s. 49.

⁴⁴ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012, s. 50.

⁴⁵ *Jack Johnson Knocks Out Bob Fitzsimmons*. The Bakersfield Californian. July 18, 1907, s. 6.

⁴⁶ Boxrec.com Editors. *Jack Johnson*. In: Boxrec.com [online]. Dostupné z: <https://boxrec.com/en/proboxer/1187>.

3.2 Světový titul, hledání „Velké bílé naděje“, „Zápas století“, pád

Následující rok 1908 byl definujícím pro Johnsonovu kariéru. Již od roku 1906 neúspěšně naháněl a snažil se nalákat do ringu celosvětového⁴⁷ šampiona, Kanadana Tommyho Burnse. Pronásledoval jej, kamkoli mohl (dokonce i do Anglie, kde mimo to vybojoval další výhru), dobíral si jej, provokoval, dělal vše pro to, aby Burnse donutil obejít nepsané pravidlo, že „barevní“ nemají nárok na boj o světový titul.⁴⁸

Koneckonců sám Burns po zisku titulu v roce 1906 prohlásil, že chce být šampionem celého světa, nejen toho bělošského.⁴⁹ Avšak trvalo to téměř tři roky a 13 Burnsových obhajob proti jiným soupeřům, než se Johnson dočkal své šance.

V roce 1908 rozbouřilo vášnivé debaty ohledně případného zápasu Johnson vs. Burns vydání článku v časopise *Health & Strength* přispěvatelem Yorickem Gradeleym s názvem „*Bitva o nejsilnějšího*“. Tento časopis popisoval smyšlený zápas dvou boxerů, Afroameričana Johna Jacksona z Kuby, který měl za účel reprezentovat Jacka Johnsona, proti bělochovi Tomu Perkinovi z Anglie, ten měl představovat šampiona Tommyho Burnse.⁵⁰

Jackson (Johnson) byl vykreslen jako „*mahoganová hora*“ díky vysoké a urostlé postavě, která „vibrovala očividnou silou“. Ve fiktivním zápase fyzicky větší, avšak psychicky prostší Jackson dominoval v prvních několika kolech, aby ho rychlejší a bystřejší Perkin jako odpověď velkolepě knockoutoval. Celý zápas doprovází karikatura padlého Jacksona, který zvolává: „*Pane Perkine, vy jste ale zatraceně chytřej!*“.⁵¹

Tímto příběhem se Gradeley snažil znázornit, že ačkoliv afroameričtí muži působí jako fyzicky silnější, nejsou dostatečně mentálně zdatní pro to, aby mohli mít vlastní funkční státní příslušnost a vládu.⁵²

⁴⁷ Celosvětového „bílého“ šampiona, pozn. autora.

⁴⁸ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012.

⁴⁹ Ward, Geoffrey C. *Unforgivable Blackness: The Rise and Fall of Jack Johnson*. New York, Alfred A. Knopf, 2004, s. 78.

⁵⁰ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012, s. 50–51.

⁵¹ Gradeley, Yorick. *The Battle to the Strong: A Powerful and Exciting Physical Regeneration Story*. *Health & Strength*, January 4, 1908, s. 14.

⁵² Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012, s. 51.

Zmíněný článek rozpoutal bouřlivé diskuze o tom, jak by tento zápas skutečně dopadl. Ačkoliv se jednalo o neoficiálně zapovězený zápas, pro milovníky boxu, mezi kterými byla spousta zámožných a vlivných lidí, se stával tento zápas velmi lukrativním.⁵³

Oddalování zápasu s Johnsonem bylo ze strany Burnse pravděpodobně opatrnou preventivní strategií, jelikož nechtěl ohrozit titul, a tím pádem i víceméně pověst bílé rasy, po ní i následující osobní ostudu. Až ve chvíli, kdy by mu výše nabídky za zápas s Johnsonem „zaplatila“ zmíněnou ostudu v případě prohry, na zápas by kývl. V novodobém boxu (zejména v 21. století) se děje v podstatě totéž, avšak většinou čistě z marketingových důvodů. Buď se nejsou schopni domluvit promotéři jednotlivých boxerů či se za zavřenými dveřmi domluví na tom, že čím déle potrvá, než se požadovaný zápas uskuteční, tím více ve výsledku vygeneruje peněz. Příkladem budiž zápas Floyda Mayweathera Jr. s Mannym Pacquaiem z roku 2015, který se stal jednou z nejdražších sportovních událostí v historii sportu, a to mimo jiné kvůli dlouhému oddalování střetu těchto boxerů.

Proto již byly Burnsovi pravidelně nabízeny vysoké sumy za to, že se postaví do ringu Johnsonovi, avšak až do pozdního roku 1908 je bílý šampion vehementně odmítal s tím, že by s Johnsonem nezápasil za sumu nižší než 6 000 anglických liber či 30 000 amerických dolarů.⁵⁴

Až australskému promotérovi Donaldu „Huge Deal“ McIntoshovi se podařilo požadovanou sumu obstarat. Taktéž se mu povedlo za nízkou částku pronajmout obří plochu půdy v Rushcutters Bay, který leží v centrálním Sydney. Nehledě na výsledek zápasu Burns dostal slíbeno požadovaných 6 000 anglických liber, zatímco Johnson měl obdržet liber 1 000.⁵⁵

Zápas samotný dosáhl obřích rozměrů. Kromě bělošské smetánky všeho druhu se na místo činu dostavilo zhruba 40 až 50 tisíc diváků. Tím, že šlo o první pokus uchvátit světový titul v těžké váze jiným než bílým boxerem, přijela spousta milovníků boxu čistě z nezaujaté zvědavosti.⁵⁶

⁵³ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*. University of California Press, 2012.

⁵⁴ Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line*, University of California Press, 2012.

⁵⁵ Ibid, s. 56.

⁵⁶ *Unforgivable Blackness, The Rise and Fall of Jack Johnson* [film]. Režie Ken Burns. USA: Florentine Films, The American Lives II Film Project, 2004.

Další masou byli zastánci zachování nadřazenosti bílé rasy, kteří se těšili, až Burns Johnsona postupně zkrátí. Lidem, kteří neměli dostatek peněz na to, aby se této události zúčastnili osobně, nezbylo nic jiného než zběsile telegrafovat s lidmi z místa konání, což dokazují silně zatížené telegrafní kabely z toho dne.⁵⁷

V zápase lze vidět všechno, jen ne nadřazenost bílé rasy. O 15 centimetrů vyšší a očividně mohutnější Johnson je od začátku fyzicky silnějším, techničtějším a hlavně i tím chytřejším v ringu. Ač boxersky na tehdejší dobu velmi kvalitně vybavený Burns zkouší všechno možné, není schopen Johnsona po celých 14 kol, které zápas trvá, viditelněji ohrozit. Ba co více, Johnson rozdává úsměvy na všechny strany, zesměšňuje Burnse v klinčích, dokonce jej i slovně uráží, nechává se trefovat, aby ukázal, že mu Burnsovy úderů nemohou ublížit, a následně jej sám trefuje mocnými výpady.

Ke konci zápasu Burns začíná viditelně slábnout a jeho fyzický fond se dostává na nulu, což je další věc, která se dá přičíst Johnsonovi k dobru, jelikož neustále hýří nesmírnou energií. Johnson také vypadá, že si užívá každý moment, a ačkoli mohl zápas pravděpodobně ukončit mnohem dříve, stupňuje své tempo, aby ve 14. kole po obrovské náloži drtivých úderů donutil místní policii zápas ukončit. Také videozáznam se zastavuje ve chvíli, kdy jde Burns konečně definitivně na zemi.

New York Times popisuje tento zápas: „Konec zápasu přišel ve čtrnáctém kole, kdy policie milosrdně ukončila zápas, jelikož vrávorající Burns se již nezvládal bránit nelítostným úderům. Již před zápasem bylo domluveno, že pokud do zápasu vstoupí policie, bude výsledek zápasu rozhodnut na body, a rozhodčí McIntosh bez váhání prohlásil za vítěze velkého černého muže, který dokázal Burnsovi nadřazenost ve všech aspektech boje“.⁵⁸

Známý spisovatel Jack London, který byl taktéž přítomný na tomto zápase, napsal pro *New York Herald* krátké shrnutí. „Ten zápas: to nebyl žádný zápas. Ani Arménská genocida se nedá srovnávat se strašlivou porážkou, která se tu dnes stala. Bylo to jako pohřeb, Burns byl pozdní obětí a Johnson pohřbivačem, hrobníkem a kostelníkem... Ale jedna věc nyní zůstává. Jim Jeffries musí povstat ze své vojtěškové farmy a vymazat ten zlatý úsměv z tváře Jacka Johnsona. Jeffe, je to na tobě!“⁵⁹

⁵⁷ *Unforgivable Blackness, The Rise and Fall of Jack Johnson* [film]. Režie Ken Burns. USA: Florentine Films, The American Lives II Film Project, 2004.

⁵⁸ *Jack Johnson Wins: Police Stop Fight*. The New York Times, December 26, 1908, s. 8.

⁵⁹ London, Jack. *Jack London Describes the Fight and Jack Johnson's Golden Smile*. The San Francisco call, December 27, 1908, s. 33.

V článku sice obdivně vykresluje boxerské kvality Johnsona, na druhou stranu však vyzývá právě Jima Jeffriese, aby Johnsonovi učinil přítrž.

Tímto článkem byla okamžitě odstartována tzv. éra „hledání Velké bílé naděje“. Tím se rozumělo hledání bílého boxera, který by co nejdříve sesadil nově korunovaného šampiona Johnsona. Ačkoliv v této době jedním z nejlepších bijců potenciálně schopných Johnsona porazit byl jistý Sam Langford, ten však byl odstaven na vedlejší kolej kvůli barvě pleti, jelikož kdyby Johnsona na trůnu vystřídal jiný Afroameričan, problém, který nastal pro bílou rasu, by to nevyřešilo.

Co se týče Johnsonových obhajob titulu, který v roce 1908 získal, kromě první obhajoby, ve které vybojoval spornou remízu pravděpodobně z důvodu užívání si vyhraných peněz a vavřínů a nesoustředění se toliko na trénink, s přehledem porazil další 3 bílé soupeře.⁶⁰

James Jackson Jeffries byl neporaženým bývalým bělošským šampionem těžké váhy, který si užíval boxerského důchodu od roku 1904. Právě on byl považován za Velkou bílou nadějí, a až obrovská suma za zápas s Johnsonem jej přesvědčila, aby začal znovu trénovat a ještě jednou (naposledy) si na veřejnosti oblékl boxerské rukavice. Zápas potvrdil se slovy: „cítím, že je více než správné, abych znovu vlezl do ringu a dokázal, že bílý muž je králem všech“.⁶¹

Zápas budil obrovská předzápasová očekávání po celém světě, což potvrzuje například pouhý nadpis článku na titulní straně ve *Philadelphia Inquirer*: „*Whole World Awaits Result of Big Fight*“.⁶²

Jeffries byl za kariéry velmi oblíbeným a obávaným bílým šampionem, opravdovou pýchou bílé rasy. To potvrzuje například článek oznamující detaily ohledně zápasu Johnson vs. Ferguson z roku 1903, kde je napsáno, že v případě Fergusonovy výhry nad Johnsonem může Ferguson vyzvat Jeffriese a „*stát se dalším z jeho pohyblivých boxovacích pytlů*“ stejně jako ostatní vyzyvatelé.⁶³ Taktéž fakt, že Jeffries nikdy nebyl na podlaze ringu, což se přirovnává k vysoké odolnosti, hrál v jeho prospěch.

⁶⁰ *Unforgivable Blackness, The Rise and Fall of Jack Johnson* [film]. Režie Ken Burns. USA: Florentine Films, The American Lives II Film Project, 2004.

⁶¹ *Jeffries Now Says He Will Fight*. San Jose Mercury News, March 1, 1909, s. 7.

⁶² *Whole World Awaits Result of Big Fight*. Philadelphia Inquirer, July 4, 1910, s. 1.

⁶³ *Will Select The Referee*. The San Francisco Call. December 10, 1903, s. 13.

Jack London, který se okolo zápasu velmi angažoval, vyvrátil pochyby, že zápas těchto rozměrů by mohl být zfixlován. Sám totiž strávil nějaký čas v přípravných táborech obou boxerů a napsal, že „*zde není jediného člověka, který by vzbuzoval sebemenší pochybnost, že zápas bude jakýmkoli způsobem zmanipulován... zápas bude definitivně vybojován poctivě*“.⁶⁴

Jak popisuje uznávaný sportovní historik a boxerský znalec Bert Sugar, na stadionu se v den zápasu sešlo přes 15 000 diváků skandujících: „*Jeffe, je to na tobě!*“. Jeffries měl v tomto zápase spasit bělošskou rasu, potvrdit její nadvládu, předvést vítězství dobra nad zlem. Naproti tomu vítězství Johnsona mohlo otevřít dvířka mezirasovým zápasům a zpochybnit právoplatnost nadřazenosti bílé rasy.⁶⁵

V zápase přezdívaném „*Zápas století*“ James Jeffries předzápasová očekávání bělošských fanoušků nesplnil. Johnson, který byl po celý zápas tím lepším mužem v ringu, uštědřoval dříve obávanému bijci jednu boxerskou lekci za druhou.

Stejně jako v zápase proti Burnsovi, ve kterém získal titul, si s Jeffriesem hrál, provokoval jej a smál se mu do tváře. Také je zkušeným okem poznat, že kdyby chtěl, mohl pravděpodobně zápas ukončit mnohem dříve.

K deklasování Jeffriese přistoupil v 15. kole. Johnson v něm poslal již zbitého Jeffriese poprvé v jeho kariéře k zemi, aby jej ihned po zvednutí se poslal k zemi podruhé. V tu chvíli již do ringu vskakují Jeffriesovi sekundanti a organizátoři, aby zastavili zápas. V pozadí lze vidět rozčarované a zdrcené tváře bělošských fanoušků v bílých kloboucích.

Zápas měl téměř okamžitou smutnou dohru. Johnson v něm sice vyhrál, ale zatímco jeho rasovně spříznění spoluobčané oslavovali jeho výhru, v některých místech tyto oslavy natolik rozhořčily bělošskou populaci, že došlo k mnoha potyčkám, nepokojům a mstivým násilným incidentům směřovaným vůči Afroameričanům. Oficiálně dokonce došlo ke 14 úmrtím, zraněním a jiným škodám.⁶⁶

Jack Johnson k výhře okázale prohlásil: „*Porazil jsem pana Jeffriese, protože jsem ho vyškolil ve všech odvětvích souboje. Mohl jsem boxovat o dvě hodiny déle. Bylo to jednoduché*“.⁶⁷ Těmito tvrzeními nejen naznačoval, že afroameričtí boxeři jsou těm bílým rovni, ale mohou být dokonce mnohem lepšími.

⁶⁴ London, Jack. *No Thought of Fake in Fight*. Philadelphia Inquirer, July 4, 1910, s. 1.

⁶⁵ *Unforgivable Blackness, The Rise and Fall of Jack Johnson* [film]. Režie Ken Burns. USA: Florentine Films, The American Lives II Film Project, 2004.

⁶⁶ *Unforgivable Blackness, The Rise and Fall of Jack Johnson* [film]. Režie Ken Burns. USA: Florentine Films, The American Lives II Film Project, 2004.

⁶⁷ *I Outclassed Him, Johnson Declares*. New York Times, July 5, 1910, s. 3.

Jiné novinové články shrnující a hodnotící tento „Zápas století“, které hned druhý den vyšly pravděpodobně ve všech novinách ve Spojených státech, se k zápasu stavěly ne vždy neutrálním způsobem vhodným pro sportovní událost.

Nadpisy různých zhodnocení zápasu jako například „*Černoch přeboxoval a přechytračil slabého soupeře*“, „*Šklebící se divoch perfektně připraven*“, a další zejména narážejících na Johnsonovu rasovou příslušnost (například v novinách *The San Francisco Call*) předpovídají jejich obsah.

Napříč státy se bílí reportéři snažili snižovat Johnsonův úspěch a z původně před zápasem neporazitelného Jeffriese dělali slabého starého muže, který sám nejprve svedl prohru na žaludeční potíže, aby alespoň později sportovně Johnsonovu výhru uznal, tvrdil navíc, že by „*nikdy nedokázal Johnsona spráskat ani ve svých nejlepších letech*“.⁶⁸

Měsíc po výhře nad Jeffriesem byl Johnson obviněn z transportace bílých žen mezi státy za účelem prostituce. Je možné, že obvinění bylo oprávněné, jelikož Johnson podnikal ve všech možných odvětvích, avšak je pravděpodobnější, že byl obviněn na základě společnosti své bílé ženy a jejích bělošských kamarádek. Obvinění bylo přijato jako pravomocné, a aby se Johnson vyhnul vězení, odešel do exilu.⁶⁹

V exilu obhájil světový titul ještě čtyřikrát, než ho v roce 1915 knockoutoval Jess Willard v 26. kole jejich titulového zápasu. V této době však již stárnoucí Johnson zdaleka nebyl v takové formě, v jaké byl během zápasů s Burnsem nebo Jeffriesem, a i přesto do okamžiku knockoutu dominoval.⁷⁰ Hledání „Velké bílé naděje“ tak bylo úspěšně dokončeno.

Po jeho porážce trvalo 7 dlouhých let, než byl připuštěn afroamerický boxer k boji o jakýkoli titul, a dalších 15 let (celkově tedy 22), než se dostal boxer afroamerického původu k souboji o světový titul v těžké váze.⁷¹

⁶⁸ Flatter, Ron. *Johnson boxed, lived on own terms*. In: ESPN.com [online]. Dostupné z: <http://www.espn.com/sportscentury/features/00014275.html>.

⁶⁹ *Unforgivable Blackness, The Rise and Fall of Jack Johnson* [film]. Režie Ken Burns. USA: Florentine Films, The American Lives II Film Project, 2004.

⁷⁰ *Negro Yields The Crown To Willard*. Omaha daily bee. April 6, 1915, s.4.

⁷¹ *Ibid.*

3.3 Život po ztrátě titulu, smrt, shrnutí

Život Jacka Johnsona po prohře s Willardem je trefně a přehledně popsán v dokumentu *Unforgivable Blackness: The Rise and Fall of Jack Johnson*.

Ihned po ztrátě titulu se chtěl vrátit k rodině a přátelům do USA, avšak verdikt soudu stále trval. Proto zkusil štěstí znovu v Anglii, kde byl však po napadení divadelního manažera taktéž vyhoštěn.

Nějakou dobu žil ve Španělsku, po vypuknutí první světové války chtěl narukovat k americké armádě ve Francii výměnou za svobodu. Tato nabídka však byla odmítnuta, a proto se nemohl ani osobně dostavit na pohřeb své matky, která krátce poté zemřela.

Přesunul se blíže k americkým hranicím do Nového Mexika, až tehdy mu došlo, že si svůj trest bude muset odsedět. I když dle soudu porušil zákon ohledně bělošského otroctví a prostituce z roku 1910, trval na tom, že je nevinný. Určil si své podmínky zatčení, kterým bylo částečně vyhověno. Do vězení byl například převezen automobilem, jež řídil on sám.

Na trase jeho cesty do vězení se shlukovaly davy lidí doufající, že jej alespoň zahlédnou. Ze zápisů dozorcích věznice je patrné, že se během svého pobytu za mřížemi řídil tak nějak svými pravidly.

S boxem nepřestal, ba naopak, během svého pobytu ve vězení si domluvil pravidelné trénování i občasné exhibice. Po propuštění z vězení chtěl okamžitě nastoupit proti Jacku Dempseymu, tehdejšímu světovému šampionu těžké váhy, ten jej však odmítl.

Boxoval tedy dále, ale již se mu nikdy nepodařilo dostat na zápasy vyšších rozměrů, a to kvůli přísnější segregaci v boxu, kterou on sám způsobil. Mimo jiné organizoval všemožné výdělečné show, hry a kulturní akce.

10. června 1946 se projížděl automobilem se svým kamarádem Fredem Scottem. Dle výpovědi Scotta se v ten den zastavili v pozdním poledne na oběd do zájezdního hostince, který ovšem obsluhoval jen bílé obyvatelstvo. Dostali na výběr, že buď budou obslouženi v zadní části restaurace, nebo jim nebude jídlo vydáno.

Po obědě a návratu do automobilu začal kvůli této příhodě lomcovat Johnsonem obrovský vztek. Po návratu na silnici stále zvyšoval rychlost, až se dostal na maximální rychlostní limit automobilu. V této rychlosti auto dostalo při nejbližší zatáčce smyk, vyjelo mimo cestu a nabouralo do sloupu telegrafního vedení. Ačkoliv Fred Scott jakožto

spolujezdec přežil, Jack Johnson ve věku 68 let později téhož dne v nemocnici zemřel na následky svých zranění.⁷²

V roce 2018 mu udělil posmrtnou milost prezident Spojených států Donald Trump, jenž jej označil za „*opravdu skvělého bojovníka*“, který byl nucen strávit 10 měsíců ve vězení kvůli „*tomu, co mnozí vnímají jako rasisticky motivovanou nespravedlnost*“.⁷³

Jack Johnson se nebál od začátku jít proti systému. Jeho výhodou byly pravděpodobně již zkušenosti z dětství, kdy se naučil pohybovat mezi bělochy. Ostatně člověk by řekl, že jeho chování během dob, kdy byl na vrcholu a byl středem pozornosti, se tomu bělošskému více než podobalo. Byl slavný po celém světě, vlastnil nemalé jmění, nosil obleky na míru, patřilo mu několik automobilů, randil s bílými ženami, a tak by se dalo pokračovat.

Zároveň však byl nenáviděn bělošskými zastánci nadřazenosti bílé rasy, kterých bylo napříč Spojenými státy více než dost. A této nenávisti ukazoval svůj zářivý úsměv, který byl jedním z jeho nejvýraznějších rysů. V tomto úsměvu byla jasně vidět nezměrná síla, optimismus, hrdost, pýcha, drzost, někdy i smutek, avšak nikdy ne strach.

Po výhře nad Burnsem a hlavně Jeffriesem byl více než nepohodlným člověkem pro bělošské rasisticky založené autority. Byl ztělesněným a nepřekonatelným důkazem toho, že muž afroamerického původu může být za rovných podmínek silnější (dokonce znatelně) než muž původu bělošského.

Proto je pro mě osobně záhadou a překvapením, že se dožil relativně vysokého věku a zemřel víceméně nenásilnou smrtí. Tuto skutečnost vysvětluje snad moje domněnka, že pokud by se ho bělošští mecenáši zbavili jinou cestou než porážkou v ringu, již nikdy by nedostali příležitost vyvrátit jeho sílu a dovednosti v něm, nehledě na to, že by jeho smrt mohla způsobit případné bouřlivé nepokoje zejména ze strany Afroameričanů.

Poslední můj, ale samozřejmě i mnoha jiných lidí pohybujících se v boxu, poznatek se týká Johnsonova stylu boje. Byl jedním z historicky prvních úspěšných boxerů, kteří praktikovali defenzivní styl boxu. Tento styl boje vyžaduje větší bystrost a využívání inteligence v ringu, je úsporný vůči tělu, jelikož boxer při něm inkasuje co nejméně úderů, díky čemuž je i po skončení kariéry schopen dobře mentálně fungovat ve společnosti.

⁷² *Unforgivable Blackness, The Rise and Fall of Jack Johnson* [film]. Režie Ken Burns. USA: Florentine Films, The American Lives II Film Project, 2004.

⁷³ Eligon, John, Shear Michael D. *Trump Pardons Jack Johnson, Heavyweight Boxing Champion*. The New York Times. In: NYTimes.com [online], The New York Times Company, May 24, 2018. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2018/05/24/sports/jack-johnson-pardon-trump.html>.

O to více mě při zhlédnutí nejrůznějších Johnsonových tréninkových, ale i zápasových videí zaráželo, jak odlišně proti němu působila většina jeho bílých soků. Jejich rozmáchlé, bezmyšlenkovité údery a útoky a agresivní, na můj vkus až primitivní způsoby boxu, velmi kontrastovaly s jeho pohybovou úsporností, dodržováním taktiky a ledovým klidem v ringu. Johnson rozhodně ani v nejmenším nepřipomínal příslušníka nižší rasy, působil často jako zkušený učitel bojující proti roztěkanému žákovi a byl pro boxerské experty tehdejší doby tak nepřehlédnutelným, že možná i to byl jeden z důvodů, proč se jako první z Afroameričanů dostal do souboje o titul nejsilnějšího muže planety. A v tomto souboji obstál na výbornou.

4 JOE LOUIS

4.1 Začátky boxerské kariéry a cesta mezi elitu těžké váhy

Joseph Louis Barrow (přezdívaný Joe Louis) se narodil 13. května 1914 v Alabamě. Na rozdíl od Jacka Johnsona se rozhodl v mládí zůstat po boku rodiny, která emigrovala na sever do Detroitu pro lepší životní vyhlídky. Po emigraci se na tehdejší poměry měla jeho rodina poměrně dobře, Joe si mohl dovolit navštěvovat hodiny hraní na housle.⁷⁴

Joe se samozřejmě finančně zapojoval na chodu rodiny. Tak jako Johnson zkusil mnoho prací, nejdelší období strávil nošením těžkých bloků ledu, díky čemuž si vybudoval velkou fyzickou sílu. Místo houslí však dal nakonec přednost boxerským rukavicím.⁷⁵

Jeho amatérská kariéra trvala pouhé dva roky. V roce 1932 se Joseph Louis Barrow poprvé představil v amatérském ringu pod boxerským pseudonymem a jménem, pod nímž je znám dodnes – Joe Louis. Tuto změnu mají pravděpodobně na svědomí hlasatelé zápasu, kteří jeho jméno potřebovali zkrátit.⁷⁶

První amatérský zápas se málem stal jeho posledním. Dostal v něm totiž výprask od účastníka posledních olympijských her Johnnyho Millera. Po návratu domů dostal kárání od rodičů, hlavně od matky, protože o zápase nevěděla. Jelikož se rodině přestalo dařit, ukončil studium, na dva měsíce se k boxu obrátil zády a nastoupil na plný úvazek na montážní linku místní továrny Fordu. Práce však byla náročnější než box, ve kterém stále spatřoval šanci větších výdělků. Proto na začátku roku 1933 odešel z Fordu a začal se naplno věnovat tréninku.⁷⁷

Během své intenzivní amatérské kariéry zaznamenal 53 výher z 56 zápasů. Mimo jiné vyhrál dva nejprestižnější amatérské boxerské turnaje v USA – Chicago Golden Gloves a národní šampionát. Na národním šampionátu zaujal ze všech nových šampionů nejvíce, standartně se článek neobešel bez narážky na jeho rasu. Stojí v něm doslova: „*Vyčnávající součástí 123 zápasů byla klidná, přesná a vražedná práce Joea Louise, Černocho z Detroitu.*“⁷⁸ Ostatně v tom samém článku, ve kterém byli vypsáni všichni

⁷⁴ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

⁷⁵ *Ibid.*

⁷⁶ Miller Patrick B., Wiggins David K. *Sport and the Color Line: Black Athletes and Race Relations in Twentieth Century America*. 1st ed., Taylor and Francis, 2004.

⁷⁷ Sacks, Marcy S., *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America*. Taylor and Francis, 2018, <https://www.perlego.com/book/1621679/joe-louis-pdf>.

⁷⁸ *Midwest Gets 6 Ring Titles*. The Indianapolis times. April 7, 1934, s. 12.

noví šampioni, se nezapomnělo za jména Afroameričanů (celkem dva), přidat označení Černochoch. Všechny tyto amatérské úspěchy stihl Louis do poloviny roku 1934, aby později téhož roku přešel mezi profesionály.⁷⁹

Když se odmyslí jeho první amatérský zápas, tak zvládnout 53 výher z 55 zápasů za rok a půl, ještě k tomu v polotěžké a těžké váze, kde je v každém zápase boxer po celou dobu vystaven riziku náhodného knockoutového úderu od svého soupeře, je i na dnešní poměry minimálně úctyhodné. Tím spíše, vezme-li se v potaz, že Joe Louis byl přece jen stále Afroameričanem, v té době neměl v zádech žádné silné zákulisní funkcionáře, a tedy nemohl být zvýhodňován v zápasech během svého průletu amatérskou kariérou.

Nejen jeho bilance výher oproti prohrám byla vyčnávající, to samé se dá říct i o knockoutovém počtu těchto výher. Z 54 výher vyhrál 43 zápasů knockoutem, což je v amatérském ringu téměř neuskutečnitelné z důvodu menšího počtu kol, tím pádem i kratších zápasů. Všemi těmito obdivuhodnými výkony a statistikami na sebe pomalu, ale jistě upoutával pozornost nejen afroamerického obyvatelstva, které v něm začalo spatřovat dalšího možného vyčnávajícího reprezentanta své rasy.⁸⁰

Ve světě boxu se v té době pohybovala spousta tzv. „žraloků“, což byli svým způsobem manažeři, promotéři, někdy i trenéři, avšak jejich hlavním zaměřením byl gambling, podvody a vše, na čem se skrze boxerské zápasy dalo zbohatnout. Byli to svým způsobem hledači talentů, kteří vyhledávali schopné boxery, na které by mohli sázet a jakýmkoli způsobem do nich investovat s vidinou větších zisků.⁸¹

Touto cestou se finančně ujmulí Louise dva takoví žraloci, Afroameričani Julian Black a John Roxborough. Hlavním manažerem Joa Louise se později stal Mike Jacobs, boxerský guru židovského původu. Zejména díky těmto třem mužům se podařilo dostat Joa Louise mezi elitu těžké váhy, cesta však obsahovala mnohá úskalí, kterým se Joe Louis musel za každou cenu vyhnout, a oni si toho byli dobře vědomi.⁸²

Tato úskalí spočívala v kariéře Louisova předchůdce – Jacka Johnsona. Ten výrazně ztížil podmínky pro svého nástupce stejného rasového původu, jelikož jeho okázalé výhry nad Burnsem, Jeffriesem a mnoha dalšími i neustálé potupování bělošské

⁷⁹ Boxrec.com Editors. *Joe Louis*. In: Boxrec.com [online], last modified on April 2, 2021. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Louis.

⁸⁰ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010, s. 16.

⁸¹ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010, s. 16–17.

⁸² Hietala, Thomas R., *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

rasy byly stále i po tolika letech poměrně živé u amerického obyvatelstva i boxerského publika.⁸³

Louisovi promotéři a manažeři proto sestavili seznam pravidel a zásad, díky kterým se snažili Louise co nejvíce odlišit od obrazu Jacka Johnsona. Joe nesměl trávit čas po boku bílých žen a nechodil do nočních klubů. Drzé sebevědomí vystřídala skromnost a pokora, Joe se nesměl příliš usmívat, neměl se příliš vyjadřovat a měl nechat své boxerské výkony, aby hovořily za něj.⁸⁴

To samé se týkalo také jeho chování v ringu. Při devastování svých bělošských soupeřů se Joe nesměl radovat, o vysmívání se jim či jiném ponižování ani nemluvě. Joe Louis se zkrátka měl chovat co nejvíce jako skromný, dokonce až příkladný bílý boxer. V tomto aspektu velmi pomohly Jacobsovy dlouholeté znalosti amerického boxerského publika, věděl, co se divákům líbí a co naopak ne. Aby však prorazil mezi ostatními boxery jiného původu, byl Joe veden a motivován tak, že aby uspěl, musel být minimálně dvakrát lepší než všichni jeho bělošští soupeři.⁸⁵

Díky úspěšné amatérské kariéře se již na začátku své profesionální kariéry stal jistým symbolem pro rasové menšiny, nejvíce samozřejmě pro Afroameričany. Jak říká profesor Gerald Early, historik a odborník na subkultury, od roku 1935 nebylo průměrných afroamerických novin, kde by v každém výtisku nevyšel alespoň jeden článek o tom, co zrovna dělá Joe Louis.⁸⁶

O jeho boxerských výkonech se však v mnoha novinách stále psalo v souvislosti s rasovým nádechem. Jeho oficiální boxerská přezdívka „Hnědý bombardér“ byla jen jedním z přídomků, kterými jej autoři sportovních článků označovali. Většina z jeho přezdívek vznikala v souvislosti s barvou pleti, původem, divokými zvířaty z džungle či kombinací obojího. Příkladem budiž opálené torpédo, africký pásovec, ebenový slon nebo například čokoládová kobra.⁸⁷

Navzdory těmto přezdívkám se však Joe Louis stával vzorem pro stále větší a větší masy Afroameričanů každého věku a pohlaví. Bývalý kongresman Charles Rangel

⁸³ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010.

⁸⁴ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

⁸⁵ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

⁸⁶ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

⁸⁷ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010, s. 71–72.

vzpomíná, že za jeho dětství vyvolal Joe Louis tzv. epidemii rasové hrdosti, tj. hrdosti na vlastní rasu, jakkoli ponižovanou ze strany autorit.⁸⁸

Tisk zůstal skeptický vůči jeho šanci na získání světového titulu, a ačkoliv „*byl boxerský svět posedlý Joem Louisem, mladým Černošským boxerem, bylo ve zvyku, že Černošští uchazeči o titul bývají taháni za nos, a dostávají méně zápasů k vybojování než výmluv, proč to nejde.*“⁸⁹

4.2 Cesta na vrchol, druhá světová válka

Na začátku třicátých let 20. století se začal formovat válečný konflikt mezi Itálií a Etiopií. V čele Itálie stál Benito Mussolini, otec fašistické ideologie. V roce 1933 se stal svědkem vítězného utkání italského boxera Prima Carnery, které se odehrálo před 70 000 diváky v Římě. Od té chvíle se obraz Prima Carnery stal příkladem ideálně fyzicky vypadajícího Itala a v podstatě se stal součástí jeho politické ideologie.⁹⁰

Těžko se lze Mussolinimu divit, Primo Carnera měřil na tu dobu abnormálních 197 centimetrů a opravdu to byl svého času svalnatý obr, ostatně jeho boxerská přezdívka byla „Kráčející hora“. Ačkoli věrohodnost kvality jeho boxerských záznamů z této doby je diskutabilní nejen kvůli pletkám s Mussolinim a italskou mafií, v první polovině třicátých let patřil mezi elitu světové těžké váhy. V roce 1933 na následky zranění ze zápasů s ním zemřel Ernie Shaaf, a ačkoliv jej o rok později knockoutoval špičkový boxer Max Baer, na čas byl také držitelem světového titulu. Když bylo ohlášeno, že se bude konat boxerský zápas mezi Joem Louisem a Primem Carnerou, bylo očekáváno, že utkání okamžitě získá jistý politický nádech.⁹¹

Tento zápas byl prvním z řady velkolepých utkání, která provázela Louisovu kariéru. Obrovitý Ital v nejlepších letech vstupoval do zápasu s bilancí 82 výher, z toho 65 výher knockoutem a 7 porážek, kdežto stále teprve jedenadvacetiletý Joe Louis bránil svůj status neporaženého uchazeče o světový titul s 19 výhrami a 15 knockouty na svém kontě.

Na Yankee stadionu v New Yorku, kde se zápas konal, se v osudnou noc sešlo téměř 65 000 lidí. Kromě obrovského počtu amerických, italských i spousty

⁸⁸ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

⁸⁹ *Twin City Town Post*. Minneapolis spokesman. December 21, 1934, s. 6.

⁹⁰ Arróniz, Juan Manuel. *Primo Carnera, Mussolini's Protégé*. In: Sportlitics [online], October 21, 2017. Dostupné z: <https://sporlitics.wordpress.com/2017/10/21/primo-carnera-mussolinis-protége/>.

⁹¹ Sacks, Marcy S. *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America*. Taylor and Francis, 2018.

afroamerických diváků a diváků dalších národností se zde sešel také velký počet boxerských legend. Kromě bývalých šampionů těžké váhy a dalších špičkových uchazečů o titul zde byl přítomný i tehdejší držitel pásu James Braddock a podívat se přišel i sám Jack Johnson. Kromě nich sedělo kousek od ringu celých 400 sportovních novinářů, díky Louisově tlaku na promotéry a organizátory k nim bylo připojeno i několik afroamerických novinářů, ačkoliv byli původně z těchto přednostních míst vyloučeni.⁹²

⁹² Sacks, Marcy S. *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America*. Taylor and Francis, 2018.

I když měl Carnera oproti Louisovi fyzickou výhodu 40 kilogramů, 10 centimetrů výšky a zejména 23 centimetrů delšího rozpětí paží, v zápase od začátku tahal za kratší konec. První kola byla vyrovnanější, Carnerovi se sem tam dařilo držet si odstup od nižšího, ale zjevně tvrdšího Afroameričana, do šestého kola statečně bojoval dál i pod drtivými Louisovými útoky. V šestém kole se však podařilo Louisovi tvrdě zakontrovat slábnoucí přední ruku Carnery a ten šel k zemi. Po chvíli se poroučel k zemi znovu, a když ho stejným kontrem jako v prvním případě poslal Louis na podlahu i potřetí, rozhodčí soudě podle bezradného Carnerova výrazu v tváři zápas zastavil.

Z důvodu očekávání pozápasových nepokojů zejména mezi fanoušky italského původu a Afroameričany bylo v rámci organizace zápasu vyčleněno na 2 000 příslušníků newyorských bezpečnostních sborů. Těch však nakonec nebylo zapotřebí, zápas Carnery a Louise se ukázal ve výsledku jako pouhé sportovní utkání a nesplnil tím pádem předzápasové předzvěsti o vyšších politických pletkách okolo, diváci odcházeli pokojně domů.⁹³

Internější dopady měl mít další velký zápas, a to proti bílému Američanovi Maxi Baerovi. Ten v zápase předtím přišel překvapivě o světový titul s jiným Američanem, Jimem Braddockem, avšak stále byl považován za lepšího boxera. Mimo jiné dostal před zápasem již známou přezdívku „Bílá naděje“, poněvadž byl považován za posledního bílého Američana schopného Louise porazit.⁹⁴ V té době se ještě netušilo, že Joe Louis neměl souzeno tolik otřást vnitřními americkými vztahy, neboť jeho význam měl být spíše v mezinárodním měřítku.

Na osudový zápas se mimo jiné právě kvůli rasovým vypětím v den D dostavilo neuvěřitelných 95 000 diváků, čtvrtinu z nich tvořili Afroameričané.⁹⁵ Klání připomínalo pověstný zápas Jacka Johnsona a Jima Jeffriese, který se odehrál před 25 lety. Měl však kratšího trvání. Tvrdší, rychlejší, ale hlavně mnohem přesnější Louis porazil zkrvaveného Baera ve čtvrtém kole. Pozápasové oslavy Afroameričanů napříč Spojenými státy dosáhly obrovských rozměrů. Joe Louis se přiblížil šanci na titul na dosah.⁹⁶

⁹³ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

⁹⁴ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010.

⁹⁵ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

⁹⁶ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010.

Dominance a stále se zlepšující boxerské schopnosti způsobily, že se Joe začal poprvé přeceňovat.⁹⁷ Méně úsilí věnované tréninkům a začátky pravidelné konzumace alkoholu vedly ke snížení jeho dovedností. Také v soukromí se začal chovat okázaleji. Navenek si sice stále udržoval image protikladu Jacka Johnsona, avšak v soukromí začal trávit čas s bílými ženami po jeho vzoru. Místo trénování často absolvoval hry golfu, který se stal jeho novým koníčkem. To vše vedlo k jeho první porážce, jež se ukázala být zcela zásadní pro další, nejkritičtější vývoj jeho kariéry.⁹⁸

V roce 1936 nacistické Německo ovládané Adolfem Hitlerem již nějakou dobu vykazovalo počáteční projevy mezinárodní agrese a na začátku téhož roku obsadilo Porýní. Německo mělo svého vlastního špičkového boxera v těžké váze, Maxe Schmelinga. Ten se měl stát dalším soupeřem Joea Louise na jeho neporažené cestě k titulu.

Adolf Hitler nebyl v očích americké veřejnosti v této době brán jako celosvětová hrozba, byl pro ně něco jako politický komik, Max Schmeling měl být zase jen další lehkou kořistí pro Louise.⁹⁹ Ostatně také vstupoval do zápasu v pozici outsidera 10 ku 1.¹⁰⁰

Co se však nevědělo, bylo, že Němcův tým se svým svěřencem bedlivě studoval a analyzoval nahrávky Louisových zápasů. Zjistili především trhlinu v Louisově obraně, a to padání Joeovy přední ruky po vyslání předního úderu. Na to vše se pečlivě připravili a Schmeling to v zápase zúročil.¹⁰¹

První zápas Louis vs. Schmeling vykázal menší zájem veřejnosti. Prodeje lístků byly o více jak polovinu menší, a to nejen kvůli židovskému bojkotování tohoto zápasu.¹⁰² Původně plánovaná procházka růžovým sadem pro amerického boxera začala velmi dobře. Po tři kola byl lepším boxerem v ringu, Schmeling absorboval spoustu jeho zásahů, to vše však bylo součástí plánu.

⁹⁷ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010.

⁹⁸ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

⁹⁹ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

¹⁰⁰ Boxrec.com Editors. *Joe Louis vs. Max Schmeling (1st meeting)*. In: Boxrec.com [online]. last modified on November 21, 2014. Dostupné z: [https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Louis_vs._Max_Schmeling_\(1st_meeting\)](https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Louis_vs._Max_Schmeling_(1st_meeting)).

¹⁰¹ Sacks, Marcy S. *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America*. Taylor and Francis, 2018.

¹⁰² Ibid.

Ve 4. kole Schmeling ucítil svoji šanci a skrze padající levou ruku poslal Louise následkem drtivého pravého háku poprvé v kariéře na podlahu ringu. Joe vstal, bojoval dál, ale do konce zápasu se z tohoto úderu nedokázal pořádně vzpamatovat. Ve 12. kole jej Schmeling dorazil a senzace byla na světě.

Porážka Joea Louise byla Afroameričany vnímána jako porážka pro celou afroamerickou rasu.¹⁰³ Pouze hrstka z nich si myslela, že by Schmeling byl tím lepším boxerem, většina za jeho prohrou hledala jiné důvody až machinace, ačkoliv se zápas odehrával na americké půdě. Svému šampionovi prokazovali slova a gesta podpory, ten se tak brzy dostal zpět na vítěznou vlnu.¹⁰⁴

Například v článku z afroamerických novin *Afro-American Courier* vydaném 10 dní po zápase stojí: „*Ke zklamání milionů se odehrála nejneočekávanější prohra v historii boxu na stadionu Yankees, když Max Schmeling porazil proslulého hnědého bombardáka, Joea Louise. To však neznamená konec hry. Ti, kteří jsou jeho opravdovými přáteli a podporovateli stále věří, že se stane nejlepším bojovníkem, jakého svět kdy poznal.*“¹⁰⁵

Do jednoho roku po prohře se Schmelingem vybojoval Joe Louis 7 výher, 6 z nich knockoutem. Díky manažeru Jacobsovi se podařilo jako další zápas domluvit klání o titul šampiona těžké váhy proti Jimu Braddockovi, který měl původně zápasit s Maxem Schmelingem.¹⁰⁶

Ačkoliv v tomto zápase Braddock dokázal Louise poslat v prvním kole k zemi, po zbytek zápasu dominoval Afroameričan. V osmém kole se podařilo Louisovi to, co se nikomu z předešlých 73 Braddockových soupeřů nepovedlo, a to jej knockoutovat. Joe Louis se stal novým světovým šampionem těžké váhy a nejsilnějším mužem světa.

¹⁰³ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

¹⁰⁴ Miller Patrick B., Wiggins David K. *Sport and the Color Line: Black Athletes and Race Relations in Twentieth Century America*. 1st ed., Taylor and Francis, 2004.

¹⁰⁵ *Did You Know That*. *Afro-American Courier*. July 1, 1936, s. 6.

¹⁰⁶ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

Richards Vidmer bezprostředně po Louisově vítězství pro *New York Herald Tribune* výstižně napsal: „Nyní je další Černoch mistrem světa, ale nepanují zde obavy pro opakování událostí, které doprovázely a poškodily Johnsonovu kariéru. Louis je ‚skvělým bojovníkem‘, ale jsou také jiné charakteristiky, které jdou ruku v ruce se sportovní velikostí, a Louis je zřejmě všechny má. Je tichý, skromný, zdravý a upřímný, což jsou rysy obdivované všemi diváky. Nebude třeba žádného šíleného hledání bílé naděje, stačí, když se časem objeví lepší bojovník, bez ohledu na barvu pleti, a období, než se objeví, může trvat déle než (Johnsonova nadvláda) sedm let“.¹⁰⁷

Joe Louis stihl následně třikrát s přehledem obhájit svůj titul. Dalším naplánovaným zápasem, nejdůležitějším pro jeho kariéru a odkaz, byla odvěta proti jeho dosud jedinému přemožiteli, Maxi Schmelingovi. Datum zápasu bylo stanoveno na 22. června 1938.

Situace okolo nacistického Německa se od roku 1936 a jejich prvního klání změnila, Hitler již i v USA představoval celosvětovou hrozbu. Druhý zápas Louis vs. Schmeling se okamžitě od oficiálního vyhlášení stal politickou a propagandistickou záležitostí, zřejmě šlo o do té doby politicky nejdůležitější sportovní událost v historii sportu vůbec.^{108, 109}

Louis symbolizoval americkou svobodu a demokracii, Schmeling německý nacismus a árijskou nadřazenost. Ironicky vzato, černý muž se v tomto případě stal „Velkou bílou nadějí“.¹¹⁰ Ačkoliv však Joe reprezentoval americké svobody a možnosti, sám jich kvůli hluboké segregaci nemohl naplno využívat.

Tak jako byl Schmeling využíván nacistickou propagandou, stejný úděl čekal i Louise. I když tehdejší prezident Spojených států Franklin D. Roosevelt měl v předešlých letech v oblibě německého boxera, v tomto případě musel odložit tuto známost stranou a pozval si v předvečer zápasu Joea Louise, Afroameričana, do Bílého domu. Slavnou událostí se stal okamžik, kdy si Roosevelt ohmatal svalnatou Louisovu pravačku a pronesl: „Joe, potřebujeme takové svaly, jako máš ty, abychom porazili Německo!“.¹¹¹

¹⁰⁷ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

¹⁰⁸ *Louis Vs Schmeling: The Real Story* [film], Režie David WICKHAM. USA: History Channel, A&E Television Networks, 2000.

¹⁰⁹ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

¹¹⁰ Ibid.

¹¹¹ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010.

Ačkoliv dal americký prezident jasně najevo, na čí straně stojí, tato podpora pro Louise nebyla ze strany Spojených států samozřejmostí. Část rasistického jihu USA totiž stála za Schmelingem, byl pro ně pravděpodobně menším zlem než Afroameričan.¹¹² Podobně jako Roosevelt Louisovi, Adolf Hitler vyjádřil maximální osobní podporu Schmelingovi, když pozval na přenos zápasu jeho manželku k sobě domů.¹¹³

Dle mnoha sportovních expertů se dodnes jedná o nejsledovanější sportovní zápas všech dob, na zápas byly upřené oči téměř celého světa. Chris Mead, Louisův životopisec, hovoří o nějakých 60 až 70 milionech poslouchajících amerických domácnostech a o dalších více než 100 milionech domácností ve světě, což je na rok 1938 enormní číslo, zejména vezme-li v potaz, že zdaleka ne každá domácnost měla přístup k rozhlasovému vysílání.¹¹⁴ Do té doby neměla žádná sportovní, zábavní událost nebo politická řeč ani nic jiného takovou sledovanost.¹¹⁵

Odveta mezi Louisem a Schmelingem trvala pouhých 124 vteřin, tak rychle zvládl nažhavený Louis knockoutovat svého soka. Toto drtivé vítězství vyslalo okamžitě do všech koutů světa kromě Německa signál naznačující, že neexistuje nic jako árijská nadřazenost, což vystihly ve svém článku například oregonské noviny *Portland*.¹¹⁶ V Německu však v okamžiku, kdy začínalo být zřejmé, že Schmeling prohraje, vypojili vysílací kabely, aby se Němci nedozvěděli výsledek zápasu.¹¹⁷

V *Chicago Defender* se o Louisově vítězství napsalo následující. „*Vším, čím Louisova boxerka bombardovala čelist svého soupeře, svým způsobem rozbila napadrtí falešné proroky rasové nerovnosti. Tohle, pokud ne něco více, zajistí blaho a inspiraci pro ještě nenarozené generace.*“¹¹⁸

Hordy slavicích Afroameričanů po celých Spojených státech vyrazily do ulic. Ačkoliv Jack Johnson tentokrát pochválil Louise za výkon a podotkl, že Joe pomáhá napravovat mezirasové vztahy po všech stránkách, podobně jako po zápase Johnson vs.

¹¹² *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

¹¹³ Miller Patrick B., Wiggins David K. *Sport and the Color Line: Black Athletes and Race Relations in Twentieth Century America*. 1st ed., Taylor and Francis, 2004.

¹¹⁴ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

¹¹⁵ Sacks, Marcy S. *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America*. Taylor and Francis, 2018.

¹¹⁶ Miller Patrick B., Wiggins David K. *Sport and the Color Line: Black Athletes and Race Relations in Twentieth Century America*. 1st ed., Taylor and Francis, 2004.

¹¹⁷ *Louis Vs Schmeling: The Real Story* [film]. Režie David WICKHAM. USA: History Channel, A&E Television Networks, 2000.

¹¹⁸ Reid, James M. *Reid Cites Qualities of Louis Which Have Inspired Race Youth*. Chicago Defender, June 25, 1938, s. 7.

Jeffries se oslavy neobešly bez konfliktů. Konkrétně zejména v New Yorku, Washingtonu a na dalších čtyřech místech došlo k větším fyzickým konfliktům mezi slavícími Afroameričany, bílými kolemjdoucími a policisty, naštěstí však tentokrát nedošlo k žádným úmrtím.¹¹⁹

Velkolepé vítězství nad Schmelingem a vzpomínky na něj se zásadně vryly do paměti snad všech Afroameričanů, jež ho jakýmkoli způsobem vnímali. Andrew Young, významný budoucí lídr afroamerického hnutí za občanská práva, ho přirovnal ke „dni nezávislosti“ pro zúčastněné. Mnohým Afroameričanům všech sociálních skupin nehledě na rozdíly mezi nimi tento okamžik ukázal, že přes všechny překážky a útrapy se dá v životě dosáhnout velkých věcí. V podstatě každý afroamerický chlapec (a mnoho afroamerických dívek) snil o tom, že bude jako Joe Louis.¹²⁰ V rozhovorech o této události má spousta pamětníků, překvapivě nejen afroamerických, v očích slzy.

Po oficiálním vypuknutí druhé světové války se Joe vyznamenal mnoha patriotickými činy, jimiž šel příkladem celému národu. Nejprve vybojoval několik charitativních utkání, ze kterých přispěl svými výdělky na platy vojáků. Sám potom narukoval 10. ledna 1942 do armády. Byl propagandisticky využíván jako motivace k narukování nejen afroamerickým vojákům. Během svého působení cestoval mezi jednotlivými vojenskými útvary a tábory za účelem zvyšování morálky.¹²¹ Plnil bez odmluvy veškeré příkazy válečného oddělení a nechtěl za to žádné protislužby.¹²²

Článek v *Harford Courant* o něm tvrdil: „*Joe je něco jako symbol, který je velmi potřebný pro Spojence v této válce. Symbolizuje rychlost, sílu, útočnost, realistický nadhled na práci po ruce a úplnou důvěru ve staré přísloví, které říká, že činy jsou to, co se počítá, ne slova*“.¹²³

Do konce války navštívil přes 5 milionů vojáků a stál za zlepšením či vyrovnáním životních podmínek Afroameričanů na frontách, jež na vlastní pěst vyjednal. Ačkoliv získal řád Záslužné legie, což je nejvyšší nevojenské ocenění pro personál ozbrojených sil, vláda USA a konkrétně působení amerických berních úřadů vedlo k tomu, že se Joe Louis po skončení války ocitl ve finanční krizi. Příslušné úřady totiž po Joeovi chtěly zpětně vyplatit daně z výplat za všechny zápasy, jež kdy absolvoval, včetně

¹¹⁹ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

¹²⁰ Sacks, Marcy S. *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America*. Taylor and Francis, 2018.

¹²¹ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

¹²² Sacks, Marcy S. *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America*. Taylor and Francis, 2018.

¹²³ Boone, Dave. *Dave Boone's Homespun News Slants*. Harford Courant, January 12, 1942, s. 3.

„charitativních“ utkání během války, ačkoliv často celé výdělky z nich daroval do různých vojenských fondů, tedy vládě.¹²⁴

Trefně tuto situaci a její následky popsal například článek v *Jackson Advocate*: „*Strýček Sam, který naverboval Joea Louise do své armády – jej pravděpodobně nepřímo povolal zpátky do spektra uchazečů o titul v těžké váze. Vystavil vysloužilému šampionovi daňové zástavní právo ve výši 61 211, 68 dolarů za neodvedené daně z příjmu.*“¹²⁵

4.3 Konec kariéry, shrnutí

V duchu dluhů se nesl celý zbytek Louisovy boxerské kariéry a vlastně i soukromého života. Nejdříve se rozhodl vyplatit bývalé manažery a manželku Marvu v rámci rozvodového řízení. Dluh vůči vládě, který každým dnem rostl skrze úroky a penále, posléze přerostl jeho příjmy.¹²⁶

V roce 1949 v podstatě prodal svůj titul šampiona boxerské organizaci a ukončil kariéru, avšak o rok později se kvůli dluhům musel proti své chuti do ringu vrátit a dále zápasit. Během dvou let absolvoval 10 utkání, ve kterých již se stárnoucím a slábnoucím tělem předváděl zhoršující se výkony.

Jen dvě z těchto utkání prohrál, druhou z těchto proher byl zároveň jeho poslední boxerský zápas proti mladé stoupající hvězdě Rockymu Marcianovi. Ten jej v 8. kole drtivě knockoutoval skrze provazy. Po zápase však neslavil, dokonce se proslýchá, že značnou část večera proplakal, a to stejně jako mnozí další přítomní. Po zápase řekl: „*Jsem rád, že jsem vyhrál, ale mrzí mě, že jsem mu to musel udělat.*“¹²⁷ Následně se i Joeovi omluvil, ten mu však odpověděl, že není za co a že lepší muž v ringu ten večer vyhrál.¹²⁸

Ačkoliv se mu mnozí lidé snažili pomoci a psali dopisy IRS – úřadu odpovědnému pro výběr daní pronásledujícímu Joe Louise, úřad odmítl jakkoli slevit. Úřad dokonce například vybral peníze ze svěřeneckých fondů Louisových dětí.¹²⁹ Mnoho příznivců

¹²⁴ Sacks, Marcy S. *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America*. Taylor and Francis, 2018.

¹²⁵ *Uncle Sam Hands Joe Louis Bill For Back Taxes*. Jackson advocate. December 24, 1949, s. 5.

¹²⁶ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010, s. 239.

¹²⁷ Hand, Jack. *Youthful Power Stops Former Champ*. The Montreal Gazette, October 27, 1951, s. 10.

¹²⁸ *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

¹²⁹ *Government Moves To Grab trust Funds Set Up By Joe Louis For His Two Children*. Jackson Advocate. March 27, 1954, s. 7.

stárnoucího boxera mu zasílalo peníze, avšak Joe všechny finanční dary posílal zpátky s tím, že se do dluhů dostal sám, a proto se z nich sám také dostane.¹³⁰

Louisovi rozhodně chyběla finanční gramotnost, během kariéry rozdával mnohdy více, než si mohl dovolit, avšak ani jeho láska k hazardu splácení dluhů rozhodně nepřispěla. Prosázel nemalé peníze na golfových míčcích, ostatně golf byl po působení v boxu jeho novou láskou.¹³¹

Ještě jednou se výrazněji prosadil v boji proti segregaci, když se kvůli barvě pleti nemohl zúčastnit turnajů skrze golfovou asociaci PGA. Poté, co na svůj způsob poněkud radikálně veřejně nazval prezidenta druhým Hitlerem, se pravidla uvolnila a Joe se mohl turnajů účastnit spolu s dalšími Afroameričany.¹³²

Téměř do konce života musel kvůli dluhům vydělávat peníze všemi možnými způsoby – od zápasů ve wrestlingu a účasti na jiných sportovních aktivitách přes zpěv, herectví a různé zábavní show až po zakládání vlastních podniků a značek. Při výplatách na těchto událostech byli často přítomní úředníci z IRS, kteří mu z nich na místě strhávali velké částky a nemilosrdně jej stíhali. Poněkud kuriózní se stala příhoda při rozhovoru s médií, zatímco rozjížděl vlastní limonádu Punch. Tehdy na otázku: „*Jaký je váš oblíbený nápoj?*“ upřímně odpověděl „*Coca-Cola*“.¹³³

Coca-Cola ostatně hrála roli v ironii osudu, která se odehrávala v Hamburku. Max Schmeling skrze své známosti v zámoří nakoupil práva pro distribuci Coca-Coly v Německu. Zatímco se tehdejší bojovník za americkou demokracii a symbol patriotismu utápěl v dlužích, Schmeling díky americké firmě vydělával nemalé peníze.¹³⁴

Dluhy měly pravděpodobně i největší podíl na tom, že Joe začal kouřit, pít a užívat drogy. Jeho někdejší přítel z války Ash Resnick mu nabídl jednu z posledních prací v kasinu, které vlastnil. Postaral se o ubytování, slušný příjem a zajištění Joeových koníčků včetně gamblingu. Louisova práce spočívala v tom, že zdravil u vchodu návštěvníky a někdy si s nimi zahrál.¹³⁵

Situace se příliš nezlepšovala, Joe začal na konci šedesátých let trpět psychickými poruchami, zejména paranoiou a nočními děsy. Proto ho jeho manželka Martha nechala

¹³⁰ Sacks, Marcy S. *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America*. Taylor and Francis, 2018.

¹³¹ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

¹³² *Joe Louis: America's Hero Betrayed* [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

¹³³ Ibid.

¹³⁴ Ibid.

¹³⁵ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010, s. 252–253.

přesunout do nemocnice pro válečné veterány v Coloradu. Jeho stav se zlepšil a mohl se vrátit zpět ke své práci v kasinu. V roce 1977 dostal mrtvici a po jejím překonání byl odkázán na invalidní vozík. Zemřel 12. dubna 1981 na infarkt.¹³⁶

Ačkoliv nesplňoval podmínky pro pohřeb s plnými vojenskými poctami, prezident Ronald Reagan se rozhodl udělit mu výjimku.¹³⁷

Sám také jako mnoho jiných velkých osobností vzdal Joeovi posmrtně hold. Pronesl, že „*mimo ring byl ohleduplným a tichým mužem; uvnitř ringu však jeho odvaha, síla a mimořádné schopnosti psaly jedinečnou a nezapomenutelnou kapitolu v historii sportu. Joe Louis byl však více než sportovní legendou – jeho kariéra byla kladivem proti rasovým předsudkům a zdrojem hrdosti a inspirace pro miliony bílých i černých lidí po celém světě*“.¹³⁸

Z odvrácené strany společenského a politického spektra se trefně vyjádřil například afroamerický aktivista Jesse Jackson. „*V době, kdy jsme byli zranitelní, pach deprese stále ještě čpěl z našich šatů, lynčující davy ohrožovaly naše životy, byli jsme bezbranní a postrádali jsme právní, politickou, finanční a vojenskou ochranu, byl on naším Samsonem, naším Davidem bojujícím proti Goliáši. Bůh vyslal za černošskou rasu Joea, aby reprezentoval rasu lidskou. V době domácí i zahraniční krize se postavil Louis za slušnost, demokracii a sny o lepší budoucnosti. Obvykle šampiona pohání vpřed jeho národ a jeho lidé, ale v tomto případě byl národ poháněn svým hrdinou, Joem.*“¹³⁹

Kariéra a způsob života Joea Louise dodaly odvalu a motivovaly nejen obrovské masy lidí, ale otevřely cestu k hlasitějšímu vyjadřování nespokojenosti s rasismem většině afroamerických aktivistů. Martin Luther King a Malcolm X spolu s mnoha dalšími ještě dlouho po skončení Louosovy kariéry zdůrazňovali, jak důležitým člověkem byl v boji, který vznikl v dávné minulosti, a zdál se, že přetrvá do dálné budoucnosti.¹⁴⁰

Nutno dodat, že dodnes na něj odkazuje téměř každý Američan pohybující se v oblasti boxu i bývalí veleúspěšní boxeři pozdějšího data narození, a to zdaleka ne pouze Afroamerického původu. Všechny z těchto pamětníků a veteránů spojuje jedině, Joe Louis pro ně byl vzorem, symbolem, hrdinou jejich dětství, dospívání a podobně.

¹³⁶ Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man*. Yale University Press, 2010, s. 256.

¹³⁷ Arlington National Cemetery Editors. *Joe Louis (Barrow)*, „*The Brown Bomber*“. In: *Arlintoncemetery.mil* [online], U.S. Army. Dostupné z: <https://www.arlingtoncemetery.mil/Explore/Notable-Graves/Sports/Joe-Louis>.

¹³⁸ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

¹³⁹ Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality*. Taylor and Francis, 2019.

¹⁴⁰ Ibid.

5 MUHAMMAD ALI

5.1 Mládí a kariéra do války ve Vietnamu

Posledním z trojlístku osobností této práce a zároveň nejznámějším z nich je Cassius Clay, známý spíše jako Muhammad Ali. Narodil se 17. ledna 1942 v Louisville ve státě Kentucky do křesťanské rodiny střední třídy. K boxu se dostal v roce 1954, ze začátku však nevykazoval nijak výjimečný talent. Až časem se začala projevovat jeho obdivuhodná rychlost a reakce, zejména s ohledem na to, že později boxoval v nejtěžší váhové kategorii.¹⁴¹

Po šesti letech úspěšné amatérské kariéry dosáhl vrcholu v amatérském ringu, a to když v roce 1960 vyhrál na Letních olympijských hrách v Římě pro Spojené státy zlatou medaili v polotěžké váze.¹⁴²

Na svůj úspěch byl náležitě hrdý, ostatně medaili nesundával ani na spaní. Avšak dvě události mu vítězství na olympiádě přece jen znechutily. Nejprve nebyl obsloužen v místní restauraci kvůli barvě pleti, podruhé byl zastrašován motorkáři, kteří měli na svých motocyklech vlajky Konfederace.¹⁴³ Po těchto událostech zahodil svoji medaili do řeky Ohio.¹⁴⁴

Ostatně jak sám řekl: „Nyní jsem vyhrál zlatou medaili. Nic to však neznamená, protože nemám správnou barvu pleti“.¹⁴⁵ Stále se tak setkával s tím, že ačkoliv byl úspěšným sportovcem, ve své zemi byl stále až druhořadým občanem, a proto se rozhodl s tím něco udělat.¹⁴⁶

Následně v boxu odešel mezi profesionály. Jeho sebevědomí neustále rostlo, začal dokonce předpovídat, ve kterém kole knockoutuje své soupeře, velmi často mu jeho předpovědi vycházely. V *Evening star* byl popsán „nejupovídanější, nejvíce nespoutanou, nejuspěchanější a nejsebevědomější těžkou váhou.“¹⁴⁷

¹⁴¹ *Muhammad Ali: In Their Own Words* [film]. Režie Jensen MOON, Julee METZ. USA: PBS, Public Broadcasting Service, 2015.

¹⁴² Boxrec.com Editors. *Muhammad Ali*. In: Boxrec.com [online], last modified on July 3, 2021. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Muhammad_Ali.

¹⁴³ V tomto případě u zmíněných motorkářů značí výše zmíněné vlajky Konfederace nesouhlas vůči osvobození Afroameričanů a v krajním případě i otevřené nepřátelství vůči nim, pozn. autora.

¹⁴⁴ Tischler, Barbara L. *Muhammad Ali: A Man of Many Voices*. Taylor and Francis, 2015.

¹⁴⁵ Ali, Muhammad. Quote [online]. Dostupné z: <https://www.azquotes.com/quote/511208>.

¹⁴⁶ Tischler, Barbara L. *Muhammad Ali: A Man of Many Voices*. Taylor and Francis, 2015.

¹⁴⁷ Stan, Francis. *The Greatest Is in a Big Hurry*. *Evening star*, March 9, 1962, s. D.

V *The Detroit Tribune* o něm vyšlo: „Kdyby mluvení samotné mohlo vyhrávat zápasy, Cassius Marcellus Clay z Kentucky by již byl světovým šampionem v těžké váze. Cassius je sám svým nejhlasitějším zastáncem, narodil od skvělého „Hnědého Bombardáka“, Joea Louise, jenž byl známý pro svou mlčenlivost mimo ring. Clay, sebevědomě se vyjadřující bývalý olympijský šampion v těžké váze, ohromil mnohé kritiky předpovídáním svých triumfů s neuvěřitelnou přesností.“¹⁴⁸

Kromě toho se inspiroval wrestlerem s přezdívkou „Gorgeous George“, který více než svými schopnostmi lákal publikum nezměrným sebevědomím a prořízlou pusou. Vymyslel si také podle Georgova vzoru přezdívku „The Greatest“ (ten největší).¹⁴⁹

Mezi diváky i boxerskými experty po většinu své kariéry nebyl oblíbený. Jeho vystupování i defenzivní styl boxu se velmi podobal Jacku Johnsonovi. Avšak oproti němu měl výhodu dobového vývoje. Byl charismatickým, hrdým, mladým a silným Afroameričanem. Zatímco Joe Louis během své kariéry světu dokazoval kvality afroamerické rasy umírněným způsobem, Clay se snažil reprezentovat co nejokázaleji a nejhlasitěji, což se líbilo zejména mladým Afroameričanům.¹⁵⁰

Díky hlasitému vystupování se dostal velmi brzy k souboji o titul mistra světa v těžké váze. Ten držel Afroameričan Sonny Liston, muž se strašlivým úderem. Toho Clay do chvíle, než souhlasil se zápasem, naháněl, provokoval a nazýval ho „velkým ošklivým medvědem“. Touto zákulisní taktikou a psychologickými hrami, které ostatně charakteristicky doprovázely většinu jeho zápasů, a zejména předzápasových dnů, na sebe strhával velkou pozornost publika nejen boxerského. Zároveň se však stával čím dál tím více neoblíbeným.¹⁵¹

Do toho bylo v posledních týdnech před zápasem jeho uskutečnění ohroženo. V té době se totiž Cassius přidal do sekty známé jako Nation of Islam, která nebyla mezi diváky a promotéry pranic oblíbená.¹⁵² Její vůdce Elijah Muhammad totiž kázal, že bílý muž je stvoření ďáblov a černá rasa je té bílé nadřazená. Cassius Clay se ukázal alespoň

¹⁴⁸ Hoye, Walter B. *Events in the sports world, Cassius Clay*. The Detroit Tribune, October 20, 1962, s. 7.

¹⁴⁹ *Muhammad Ali: In Their Own Words* [film]. Režie Jensen MOON, Julee METZ. USA: PBS, Public Broadcasting Service, 2015.

¹⁵⁰ *Ibid.*

¹⁵¹ Tischler, Barbara L. *Muhammad Ali: A Man of Many Voices*. Taylor and Francis, 2015.

¹⁵² Tehdy šlo o náboženské uskupení organizačně nejvíce podobné sektě, jeho příslušníci (většinou původně katolického vyznání) konvertovali k islámu, rodily se zde radikální protibělošské myšlenky, které přilákaly i pozornost vlády. Logicky nebyli oblíbeni jak mezi bílými Američany, tak ani mezi Afroameričany, jelikož těm se zase nelíbil jejich odklon od křesťanství, pozn. autora.

v tomhle případě přece jen umírněný, spíše než černošská nadřazenost ho zajímal jeho vlastní původ a věci, na kterých by se dala stavět afroamerická hrdost.¹⁵³

Jelikož spojení Claye s Nation of Islam mohlo ohrozit prodej vstupenek na zápas, tím i jeho potenciální uskutečnění, byl Cassius vyzván promotérem zápasu Billem McDonalodem, aby veřejně odmítl působení v této komunitě. Clay odmítl, ale souhlasil s kompromisem, že se Malcolm X¹⁵⁴, se kterým si byl Clay velmi blízký, do doby utkání od Claye a zápasu distancuje.¹⁵⁵

Zápas, ve kterém byl Clay obrovským outsiderem, se mu podařilo vyhrát díky vzdání se Listona v rohu po konci šestého kola. Již takto brzy v kariéře (v době zápasu s Listonem měl pouhých 22 let) se po utkání ukázalo, že Clay díky svému nezvyklému chování dokáže přitahovat masy lidí, což bylo zásadní pro jeho inspirativnost a význam později. Zápas totiž díky prodeji lístků, televizních a ostatních práv vygeneroval zisk 4,5 milionů dolarů, což byl na tu dobu druhý největší zisk z boxerského zápasu.¹⁵⁶

Hned druhý den se Cassius Clay postaral o to, že přitáhl pozornost ještě většího počtu lidí. Na tiskové konferenci oznámil, že je členem afroamerických muslimů a oficiálně si změnil jméno na Muhammad Ali. Řekl: „*Nejsem tím, kým chcete, abych byl, jsem svobodný v tom, abych byl tím, kým chci být já*“. Konvertováním k islámu se stal ještě neoblíbenějším, než byl před zápasem, zejména u křesťanských Afroameričanů, ale jelikož byl světovým šampionem, byl v pozici, kdy si to mohl dovolit a neohrozit svoji kariéru, ba naopak. Na druhou stranu ho však nejen boxerské publikum začalo vnímat mnohem seriózněji, jelikož výhrou nad Listonem proměnil svá pro mnohá pouze planá slova a předpovědi v činy.¹⁵⁷

Eldridge Cleaver (člen hnutí Černých Panterů¹⁵⁸) napsal, že početné bílé publikum vnímalo Aliho veřejné přidání se k Nation of Islam jako „zradu“. Po Joeu Louisovi a dalších afroamerických úspěšných sportovcích v polovině 20. století, kteří vystupovali

¹⁵³ *Muhammad Ali: In Their Own Words* [film]. Režie Jensen MOON, Julee METZ. USA: PBS, Public Broadcasting Service, 2015.

¹⁵⁴ Afroamerický radikální aktivista, původně člen Nation of Islam, silně neoblíben bílými Američany, které Clay potřeboval pro uskutečnění svých zápasů jako diváky, organizátory a sponzory, pozn. autora.

¹⁵⁵ Boxrec.com Editors. *Sonny Liston vs. Cassius Clay (1st meeting)*. In: Boxrec.com [online], last modified on December 18, 2016. Dostupné z: [https://boxrec.com/media/index.php/Sonny_Liston_vs._Cassius_Clay_\(1st_meeting\)](https://boxrec.com/media/index.php/Sonny_Liston_vs._Cassius_Clay_(1st_meeting)).

¹⁵⁶ Ibid.

¹⁵⁷ *Muhammad Ali: In Their Own Words* [film]. Režie Jensen MOON, Julee METZ. USA: PBS, Public Broadcasting Service, 2015.

¹⁵⁸ History.com Editors. *Black Panthers*. In: History.com [online]. A&E Television Networks, November 3, 2017, last modified on January 26, 2021. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/civil-rights-movement/black-panthers>.

jako „dobří černoši“, zde byl Muhammad Ali. Kromě jeho působení v Nation of Islam byl totiž podle slov Malcolma X „zdrojem strachu z toho, že se lidé začnou ztotožňovat s Cassiusem a typem identity, kterou vytvářel. Tato identita totiž mohla přinést problémy s černochoy, jelikož začnou chodit po ulicích a říkat, „Já jsem největší,“ a také černochoy, kteří budou hrdí na to, že jsou černí“.¹⁵⁹

5.2 Válka ve Vietnamu

Od roku 1959 probíhal ve Vietnamu boj Severního Vietnamu proti Jižnímu Vietnamu. Komunistický Severní Vietnam konflikt začal, chtěl dostat celý Vietnam pod komunistickou nadvládu. Od roku 1962 začaly Spojené státy posílat na pomoc Jižnímu Vietnamu své vojáky a techniku, aby jim pomohli ubránit se či případně tuto válku vyhrát. Mezi roky 1964 a 1965 se konflikt vyostřil a USA začaly posílat na území Vietnamu stále více jednotek. To způsobilo postupné snižování nároků pro odvod mladých Američanů.¹⁶⁰

Muhammad Ali byl v roce 1962, kdy dovršil 18 let, vyhodnocen nezpůsobilým pro odvod. V roce 1964 se nároky poprvé snížily, ale stále nesplňoval kritéria pro zapojení do mezinárodního konfliktu. Konečně v roce 1966, po dalším snížení požadavků, splňoval kritéria pro narukování a v tomto okamžiku se proti této válce začal veřejně ohrazovat. Mezi roky 1967, kdy odmítl odvod, a jeho vítězstvím před Nejvyšším soudem v roce 1971, se Ali proslavil více jako odpůrce vojenské služby a člen Nation of Islam než jako boxer.¹⁶¹

Z této doby také pramení některé z jeho nejznámějších citátů. Například výroky: „Nemám nic proti Vietkongu, oni mě nikdy nenazvali negrem,“, „Z jakého důvodu bych si měl obléct uniformu, jet tisíce mil od domova a posílat bomby a náboje proti hnědým lidem ve Vietnamu, zatímco s takzvanými černými lidmi v Louisville se zachází jako se psy a jsou jim odjímána základní lidská práva?“ nebo: „Kdybych si myslel, že tato válka přinese svobodu a rovnost pro 22 milionů mých lidí, nemuseli by mě povolávat, narukoval bych zítra“. Poukazoval také na neuspokojivou situaci ve Spojených státech a nepřilíš

¹⁵⁹ Miller Patrick B., Wiggins David K. *Sport and the Color Line: Black Athletes and Race Relations in Twentieth Century America*. 1st ed., Taylor and Francis, 2004.

¹⁶⁰ Němec, Václav, Svitak, Daniel. *Válka ve Vietnamu*. In: Dejevis.com [online]. Dostupné z: <https://www.dejevis.com/ucebnice/valka-ve-vietnamu/>.

¹⁶¹ Tischler, Barbara L. *Muhammad Ali: A Man of Many Voices*. Taylor and Francis, 2015.

velký význam války pro jeho zemi. Své stanovisko taktéž zaštiťoval svým souladem s učením Koránu.¹⁶²

I když se na začátku nehlásil k protiválečným hnutím, tato hnutí se hlásila k němu. Jeho odpor k válce ve Vietnamu ve skutečnosti těmto hnutím dodával energii. Prominentní protiválečný aktivista Otec Daniel Berrigan prohlásil, že Aliho odmítnutí odvodu „bylo zásadní podporou protiválečnému hnutí, které bylo velmi bělošské. Nebyl totiž akademikem, ani umělcem, ani duchovním. Nešlo jej jen tak odbýt“.¹⁶³

Při oficiálním předvolání k odvodu, kam se dostavil v roce 1967 v doprovodu svých advokátů a obdivovatelů, odmítl vystoupit z řady dopředu, na rozdíl od ostatních předvolaných, kteří splnili fyzické přezkoušení. Požadoval výjimku na základě svého náboženského vyznání, svého statutu protiválečného odpůrce, své pozice muslimského ministranta, a konečně zdůraznění toho, že jeho předvolání se zakládá na pokračování rasových předsudků a diskriminace. Tím připomněl Američanům, že práce hnutí za občanská práva není zdaleka u konce, a poukázal na nevhodnost války proti barevným lidem.¹⁶⁴

Pro vyhýbání se branným povinností jej boxerské organizace zbavily pásu mistra světa a od vlády mu hrozily různé sankce a vězení. Manažeři se jej snažili přemluvit a vymyslet nějaký kompromis, ale Ali dál hlasitě opovrhoval válkou ve Vietnamu, a proto na konci dostal i celkový zákaz boxu.¹⁶⁵

Naproti tomu si začal získávat více a více přívrženců a snižovat počty odpůrců. Zejména získával vliv v zemích muslimského i nemuslimského vyznání na blízkém východě a v Africe. Jeho sláva daleko přerostla boxerský ring a on si uvědomil, že jeho hlas a názory začínají být brány velmi vážně. Také začal přednášet na vysokých školách a rozšiřovat povědomí o afroamerické hrdosti.¹⁶⁶

Sebráním boxerské licence a pásu šampiona se z Aliho stal v podstatě živý mučedník, což mu vydláždilo jeho návrat do ringu o 3 roky později. Nejvýznamnějším návratovým zápasem se stalo jeho klání s novým šampionem, Američanem Joem Frazierem, ve kterém hrál Ali symbolickou roli. Joe Frazier totiž reprezentoval konzervativce, tedy příznivce vietnamské války a byl jedním z umírněných a slušných

¹⁶² *Muhammad Ali: In Their Own Words* [film]. Režie Jensen MOON, Julee METZ. USA: PBS, Public Broadcasting Service, 2015.

¹⁶³ Tischler, Barbara L. *Muhammad Ali: A Man of Many Voices*. Taylor and Francis, 2015.

¹⁶⁴ *Ibid.*

¹⁶⁵ *Muhammad Ali: In Their Own Words* [film]. Režie Jensen MOON, Julee METZ. USA: PBS, Public Broadcasting Service, 2015.

¹⁶⁶ Tischler, Barbara L. *Muhammad Ali: A Man of Many Voices*. Taylor and Francis, 2015.

Afroameričanů. Naproti tomu Ali symbolizoval liberálnost, svobodu, odporoval vietnamské válce a byl i vzorem afroamerické hrdosti.¹⁶⁷

Zápas s Frazierem sice prohrál, zato se mu podařilo vyhrát u nejvyššího soudu. K němu se odvolal, když byl odmítnut jeho požadavek pro zrušení povolávacího rozkazu na základě definování se jako odpírače vojenské služby z důvodu svědomí a mravních důvodů. K tomu připisoval Ali také náboženské důvody, zamítnutí jeho požadavku pro legální vyhnutí se vojenské službě bylo jednomyslným rozhodnutím Nejvyššího soudu zvráceno.¹⁶⁸

Rozsudkem Nejvyššího soudu se stal vítězem v očích Američanů, kteří se stavěli proti válce, a Afroameričanů, kteří jej vnímali jako svého praporečníka, ačkoliv již nebyl světovým šampionem. V odpírání války ve Vietnamu následoval kroky Dr. Martina Luthera Kinga, se kterým se několikrát osobně setkal, a uspěl jak proti vládě, která se ho pokusila odvést, tak i proti publiku a médiím, jež jeho jméno často hanobili.¹⁶⁹

V kariéře dokázal později vybojovat další velká vítězství, avšak kvůli své lásce k boxu setrval v ringu o něco déle, než měl, a to se mu později v životě vrátilo, když mu byla diagnostikována Parkinsonova choroba.

5.3 Shrnutí a význam

Muhammad Ali je z trojice této práce posledním, tím pádem i nejčerstvějším a v současné době nejznámějším boxerem z nich. Po boxerské kariéře se věnoval charitativní a mírové činnosti a dále šířil protirasistické myšlenky, známý je například jeho výrok: „*Nenávist na základě barvy pleti je špatná, nehleď na to, která barva ji praktikuje*“. Od 80. do 90. let 20. století proběhl závěr dlouhodobé transformace od zpočátku nejnenáviděnějšího člověka k jednomu z nejmilovanějších lidí na světě.¹⁷⁰

Zpočátku mluvil zejména za Afroameričany a příslušníky svého náboženství, ale po kariéře rozšířil svá zaměření na všechny znevýhodněné a například válkou či bídou zasažené lidi bez ohledu na jejich původ. Navzdory pokročilému stavu Parkinsonovy

¹⁶⁷ Miller Patrick B., Wiggins David K. *Sport and the Color Line: Black Athletes and Race Relations in Twentieth Century America*. 1st ed., Taylor and Francis, 2004.

¹⁶⁸ U.S. Supreme Court. *Clay v. United States*, 403 U.S. 698 (1971). In: Justia.com [online], Justia. Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/403/698/#703>.

¹⁶⁹ Tischler, Barbara L. *Muhammad Ali: A Man of Many Voices*. Taylor and Francis, 2015.

¹⁷⁰ *Muhammad Ali: In Their Own Words* [film]. Režie Jensen MOON, Julee METZ. USA: PBS, Public Broadcasting Service, 2015.

choroby byl osobou, která zapálila olympijský oheň na Letních olympijských hrách v Atlantě v roce 1996.¹⁷¹

Přezdíván také jako „Louisvillská huba“, což trefně charakterizovalo jeho výraznost v médiích i na veřejnosti, získal Ali četná mimosportovní ocenění a vyznamenání, a to včetně prezidentských medailí. Ve Spojených státech je vnímán jako národní hrdina a *Sports Illustrated* jej vyhlásilo Sportovcem století. Bývá velmi často nejen na vrcholu různých boxerských a sportovních žebříčků, ale také patří mezi jedny z nejznámějších osobností na světě a nejvlivnější Američany svého času.

Dodnes je inspirací pro mnoho sportovců a aktivistů snažících se prosadit nejrůznější změny pro dobro společnosti. Ačkoliv nebyl vždy perfektním člověkem, jak sám později přiznával, ve svém sociálním působení a morálním smýšlení byl pro svou dobu nadčasovým člověkem.

¹⁷¹ *Muhammad Ali: In Their Own Words* [film]. Režie Jensen MOON, Julee METZ. USA: PBS, Public Broadcasting Service, 2015.

ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem popsal úvod do rasové problematiky týkající se Afroameričanů ve 20. století a tomu, co jí předcházelo. Dále jsem zkoumal jednotlivé činy a události během života a sportovních kariér profesionálních boxerů Jacka Johnsona, Joea Louise a Muhammada Aliho, kteří přispěli k rasovému zrovnoprávnění v USA, což byl hlavní cíl této práce.

Pro stručné shrnutí přínosu těchto afroamerických boxerů jsem využil celkový dojem ze všech nasbíraných informací, poznatků, dojmů a výpovědí čerpaných z různých pramenů a zdrojů.

Jack Johnson je podle mého názoru iniciátorem rozvoje afroamerické hrdosti a úspěchu jeho nejefektivnější zbraní byla kromě špičkového boxerského umu hlavně jeho drzost a odvaha. I Muhammad Ali několikrát uznal, že sám by nikdy nedokázal věci, které zvládl tento obr z Galvestonu.

Bývá také nejčastěji zmiňován jako právě jeden z nejvýznamnějších průkopníků afroamerického sportovního úspěchu a segregace „odboje“ během 20. století spolu s dalšími veleúspěšnými sportovci z řad Afroameričanů jako jsou Jackie Robinson, Mark Zipsler a Jesse Owens.

Johnson svými výkony a způsobem života šokoval jak bělošskou americkou veřejnost, tak tu afroamerickou. Dnes je na něj obecně vzpomínáno poněkud kontroverzně, jelikož z jeho kariéry působí, že na ostatní příslušníky své rasy příliš nemyslel a dělal vše jen kvůli sobě. Taktéž jeho působení zavřelo na dlouhé roky cestu k titulu afroamerickým boxerům, kteří přišli po něm.

Avšak to nemění nic na tom, že nebýt Johnsona, tak by mohlo trvat dlouho, než by se někdo jiný z řad Afroameričanů odvážil a vyšel vítězně z měření sil s bílým protivníkem, čímž by poněkud vyvrátil teorii o nadřazenosti bílé rasy. Byl by Joe Louis vůbec schopný pomýšlet na tento triumf, pokud by jej Johnson nedokázal uchvátit?

Joe Louis byl skutečně téměř dokonalým protikladem Jacka Johnsona. Mimo ring jednal umírněně, slušně, snažil se vybudovat obraz příkladného, vychovaného, až „ochočeného“ Afroameričana, čímž obměkčil bělošskou veřejnost a díky čemuž se dostal na vrchol.

Pravý opak jeho chování v běžném životě však nastával v ringu. V něm byl jako jediný z naší trojice agresivním a nesmiřitelným boxerem s drtivým úderem a doslova ničil všechny soupeře, kteří mu stáli v cestě. Jeho excelentní boxerské výkony

v kritických zápasech a dobročinné skutky během války byly tím, co definovalo jeho úspěch v nepřímém boji proti rasismu v USA.

Na špičce boxerské pyramidy reprezentoval zájmy a tažení americké demokracie proti nacistickému Německu. Ačkoliv byl Afroameričan a stále platily diskriminační rasové zákony, bílí Američané v čele s prezidentem jej po dobu války přijali jako reprezentanta za své zájmy. Tím se zároveň stal vzorem a symbolem pro Afroameričany, pro něž byl zdrojem hrdosti.

A nakonec nejznámější a „Největší“, Cassius Clay neboli Muhammad Ali. Ali byl „pokrokovým Johnsonem“, proslavil se v době, kdy již americká hnutí za občanská práva nabírala na síle. Kombinoval vše, co svého času dělali Johnson i Louis, a přidal do tohoto repertoáru i nemálo vlastního.

Byla to jeho výraznost, reprezentativnost, charisma, nepřehlédnutelný styl boje v ringu, a hlavně mimo něj. Svůj zájem rozšířil daleko za hranice sportu, hlasitě zpochybňoval společenská témata, riskoval sportovní kariéru i vlastní svobodu, aby mohl vyjádřit svůj názor, ve svém tažení nakonec uspěl.

Mnohými nenáviděný během kariéry, o to více však milovaný v životě po ní, obzvláště dodnes je Ali inspirací pro kohokoli na světě, kdo zažívá nejen například morální dilema, ale i krize jakéhokoli typu. Jeho nesčetné originální citáty jsou legendární, a to stejně jako jeho odkaz.

Při pohledu na dopady a význam těchto afroamerických hrdinů během jejich doby se nemůžu vyhnout myšlence, že by nebylo na škodu mít pár podobných osobností i v 21. století. Žádá si to situace v USA i jiné mezinárodní konflikty. Jednotlivce, kteří v ideálním případě dokážou zaujmout strany, jež jsou spolu v rozporu, a najít cestu správného řešení. Osobnosti, jakými byli a jsou pro Afroameričany Jack Johnson, Joe Louis a Muhammad Ali.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

DOBOVÝ TISK

Local Sporting Record. *Pink Furies Blaze Away*. Los Angeles Times. May 17, 1902, s. 13.

Wear Purple And Diamonds. Los Angeles Times. February 11, 1903, s. 13.

Ferguson Fowls Johnson when He sees He's Beaten. The San Francisco call. July 19, 1905, s. 10.

Jack Johnson Knocks Out Bob Fitzsimmons. The Bakersfield Californian. July 18, 1907, s. 6.

Gradeley, Yorick. *The Battle to the Strong: A Powerful and Exciting Physical Regeneration Story*. Health & Strength. January 4, 1908.

Jack Johnson Wins: Police Stop Fight. The New York Times. December 26, 1908, s. 8.

London, Jack. *Jack London Describes the Fight and Jack Johnson's Golden Smile*. The San Francisco call. December 27, 1908, s. 33.

Jeffries Now Says He Will Fight. San Jose Mercury News. March 1, 1909, s. 7.

Whole World Awaits Result of Big Fight. Philadelphia Inquirer. July 4, 1910, s. 1.

London, Jack. *No Thought of Fake in Fight*. Philadelphia Inquirer. July 4, 1910, s. 1.

I Outclassed Him, Johnson Declares. New York Times. July 5, 1910, s. 3.

Reid, James M. *Reid Cites Qualities of Louis Which Have Inspired Race Youth*. Chicago Defender. June 25, 1938, s. 7.

Boone, Dave. *Dave Boone's Homespun News Slants*. Harford Courant. January 12, 1942, s. 3.

Hand, Jack. *Youthful Power Stops Former Champ*. The Montreal Gazette. October 27, 1951, s. 10.

Will Select The Referee. The San Francisco Call. December 10, 1903, s. 13.

Negro Yields The Crown To Willard. Omaha daily bee. April 6, 1915, s. 4.

Midwest Gets 6 Ring Titles. The Indianapolis times. April 7, 1934, s. 12.

Twin City Town Post. Minneapolis spokesman. December 21, 1934, s. 6.

Did You Know That. Afro-American Courier. July 1, 1936, s. 6.

Uncle Sam Hands Joe Louis Bill For Back Taxes. Jackson advocate. December 24, 1949, s. 5.

Government Moves To Grab Trust Funds Set Up By Joe Louis For His Two Children. Jackson Advocate. March 27, 1954, s. 7.

Stan, Francis. *The Greatest Is in a Big Hurry.* Evening star, March 9, 1962, s. D.

Hoye, Walter B. *Events in the sports world, Cassius Clay.* The Detroit Tribune, October 20, 1962, s. 7.

TIŠTĚNÉ ZDROJE

Boyle, Robert H. *Sport - Mirror of American Life.* Little, Brown and Company, 1963.

Foner, Eric. *Reconstruction.* HarperCollins, 2011.
<https://www.perlego.com/book/593617/reconstruction-pdf>.

Hietala, Thomas R. *Fight of the Century: Jack Johnson, Joe Louis, and the Struggle for Racial Equality.* Taylor and Francis, 2019.
<https://www.perlego.com/book/1562407/fight-of-the-century-pdf>.

Homer. *The Iliad.* Translated by Robert Fagles, Penguin Books, 1991.

Miller Patrick B., Wiggins David K. *Sport and the Color Line: Black Athletes and Race Relations in Twentieth Century America.* 1st ed., Taylor and Francis, 2004.
<https://www.perlego.com/book/1612948/sport-and-the-color-line-pdf>

Miňovský, Filip. *Box.* Praha: Grada, 2006.

Olivová, Věra. *Odvěké kouzlo sportu.* Praha: Olympia, 1989.

Remnick, David. *King of the World: Muhammad Ali and the Rise of an American Hero.* Vintage Publishing, 1998.

Roberts, Randy. *Joe Louis: Hard Times Man.* Yale University Press, 2010.

Runstedtler, Theresa. *Jack Johnson, Rebel Sojourner: Boxing in the Shadow of the Global Color Line.* University of California Press, 2012. ProQuest Ebook Central,
<http://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=870022>.

Sacks, Marcy S. *Joe Louis: Sports and Race in Twentieth-Century America.* Taylor and Francis, 2018. <https://www.perlego.com/book/1621679/joe-louis-pdf>.

Svoboda, Ludvík a kol. (1974). *Encyklopedie antiky.* Praha: Academia, nakladatelství Československé akademie věd, 1974.

Tischler, Barbara L. *Muhammad Ali: A Man of Many Voices.* Taylor and Francis, 2015.
<https://www.perlego.com/book/1561358/muhammad-ali-pdf>.

Vorenberg, Michael. *Final Freedom: The Civil War, the Abolition of Slavery, and the Thirteenth Amendment*. Cambridge University Press. 2001. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=201817>.

Ward, Geoffrey C. *Unforgivable Blackness: The Rise and Fall of Jack Johnson*. New York, Alfred A. Knopf, 2004.

FILMOVÉ DOKUMENTY

Hands of Stone [film]. Režie Jonathan JAKUBOWICZ. USA / Panama: The Weinstein Company, 2016.

Joe Louis: America's Hero Betrayed [film]. Režie Ouisie SHAPIRO. USA: HBO Sports, Home Box Office, 2008.

Louis Vs Schmeling: The Real Story [film]. Režie David WICKHAM. USA: History Channel, A&E Television Networks, 2000.

Muhammad Ali: In Their Own Words [film]. Režie Jensen MOON, Julee METZ. USA: PBS, Public Broadcasting Service, 2015.

Tyson Fury: Rise & Fall of the Gypsy King [film]. Režie Jon RILEY. UK: Channel 5, Channel 5 Broadcasting Ltd, 2020.

Unforgivable Blackness, The Rise and Fall of Jack Johnson [film]. Režie Ken BURNS. USA: Florentine Films, The American Lives II Film Project, 2004.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- Ali, Muhammad. *Quote* [online]. Dostupné z: <https://www.azquotes.com/quote/511208>.
- Arlington National Cemetery Editors. *Joe Louis (Barrow), „The Brown Bomber“*. In: [Arlintoncemetery.mil](https://www.arlingtoncemetery.mil) [online], U.S. Army. Dostupné z: <https://www.arlingtoncemetery.mil/Explore/Notable-Graves/Sports/Joe-Louis>.
- Arróniz, Juan Manuel. *Primo Carnera, Mussolini's Protégé*. In: Sportlitics [online], October 21, 2017. Dostupné z: <https://sporlitics.wordpress.com/2017/10/21/primo-carnera-mussolinis-protege/>.
- Boxrec.com Editors. *Jack Johnson*. In: Boxrec.com [online]. Dostupné z: <https://boxrec.com/en/proboxer/1187>.
- Boxrec.com Editors. *Jack Johnson*. In: Boxrec.com [online], last modified on April 2, 2021. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Jack_Johnson.
- Boxrec.com Editors. *Jack Johnson vs. Jim McCormick (1st meeting)*. In: Boxrec.com [online], last modified on November 20, 2018. Dostupné z: [https://boxrec.com/media/index.php/Jack_Johnson_vs._Jim_McCormick_\(1st_meeting\)](https://boxrec.com/media/index.php/Jack_Johnson_vs._Jim_McCormick_(1st_meeting))
- Boxrec.com Editors. *Joe Choynski vs. Jack Johnson*. In: Boxrec.com [online], last modified on March 4, 2021. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Choynski_vs._Jack_Johnson.
- Boxrec.com Editors. *Joe Gans*. In: Boxrec.com [online], last modified on July 22, 2020. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Gans.
- Boxrec.com Editors. *Joe Louis*. In: Boxrec.com [online], last modified on April 2, 2021. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Louis.
- Boxrec.com Editors. *Joe Louis vs. Max Schmeling (1st meeting)*. In: Boxrec.com [online], last modified on November 21, 2014. Dostupné z: [https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Louis_vs._Max_Schmeling_\(1st_meeting\)](https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Louis_vs._Max_Schmeling_(1st_meeting)).
- Boxrec.com Editors. *Muhammad Ali*. In: Boxrec.com [online], last modified on July 3, 2021. Dostupné z: https://boxrec.com/media/index.php/Muhammad_Ali.
- Boxrec.com Editors. *Sonny Liston vs. Cassius Clay (1st meeting)*. In: Boxrec.com [online], last modified on December 18, 2016. Dostupné z: [https://boxrec.com/media/index.php/Sonny_Liston_vs._Cassius_Clay_\(1st_meeting\)](https://boxrec.com/media/index.php/Sonny_Liston_vs._Cassius_Clay_(1st_meeting)).
- Eligon, John, Shear Michael D. *Trump Pardons Jack Johnson, Heavyweight Boxing Champion*. The New York Times. In: NYTimes.com [online], The New York Times

Company, May 24, 2018. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2018/05/24/sports/jack-johnson-pardon-trump.html>.

Flatter, Ron. *Johnson boxed, lived on own terms*. In: ESPN.com [online]. Dostupné z: <http://www.espn.com/sportscentury/features/00014275.html>.

History.com Editors. *15th amendment*. In: History.com [online]. A&E Television Networks, November 9, 2009, last modified on May 11, 2021. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/black-history/fifteenth-amendment>.

History.com Editors. *Black Panthers*. In: History.com [online]. A&E Television Networks, November 3, 2017, last modified on January 26, 2021. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/civil-rights-movement/black-panthers>.

History.com Editors. *Plessy v. Ferguson*. In: History.com [online]. A&E Television Networks, October 29, 2009, last modified on January 20, 2021. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/black-history/plessy-v-ferguson>.

Litwack, Leon F. *Jim Crow Blues*. In: Magazine of History [online], January 2004, s. 7-11. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/25163654?origin=JSTOR-pdf>, s. 9.

Mayweather, Floyd Jr. *Quote* [online]. Dostupné z: <https://www.azquotes.com/quote/616407>.

Mooney, Katherine. *How African-Americans Disappeared From the Kentucky Derby*. In: Smithsonian.com [online], Smithsonian Institution, May 5, 2017. Dostupné z: <https://www.smithsonianmag.com/history/how-african-americans-disappeared-kentucky-derby-180963159/>.

Němec, Václav, Svitak, Daniel. *Válka ve Vietnamu*. In: Dejepis.com [online]. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/valka-ve-vietnamu/>.

U.S. Supreme Court. *Clay v. United States, 403 U.S. 698 (1971)*. In: Justia.com [online], Justia. Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/403/698/#703>.

PŘÍLOHY

Seznam příloh

Příloha 1 - Jack Johnson vs. Jim Jeffries, 1910	64
Příloha 2 - Jack Johnson s manželkou Ettou Duryeou, 1910	65
Příloha 3 – Joe Louis vs. Max Shmeling II, 1938.....	66
Příloha 4 – Joe Louis přijímající řád Záslužné legie po 2. světové válce, 1945	67
Příloha 5 – Muhammad Ali vs. Sonny Liston II, 1965.....	68
Příloha 6 – Joe Louis a Muhammad Ali, 1966.....	69
Příloha 7 – Muhammad Ali s Martinem Lutherem Kingem, 1968.....	70
Příloha 8 – Muhammad Ali v Zaire, 1974.....	71

Příloha 1 - Jack Johnson vs. Jim Jeffries, 1910

Zdroj: <https://www.nytimes.com/2018/05/08/sports/jack-johnson-pardon.html>

Příloha 2 - Jack Johnson s manželkou Ettou Duryeou, 1910

Zdroj: <https://www.pbs.org/kenburns/unforgivable-blackness/women/>

Příloha 3 – Joe Louis vs. Max Schmeling II, 1938

Zdroj:

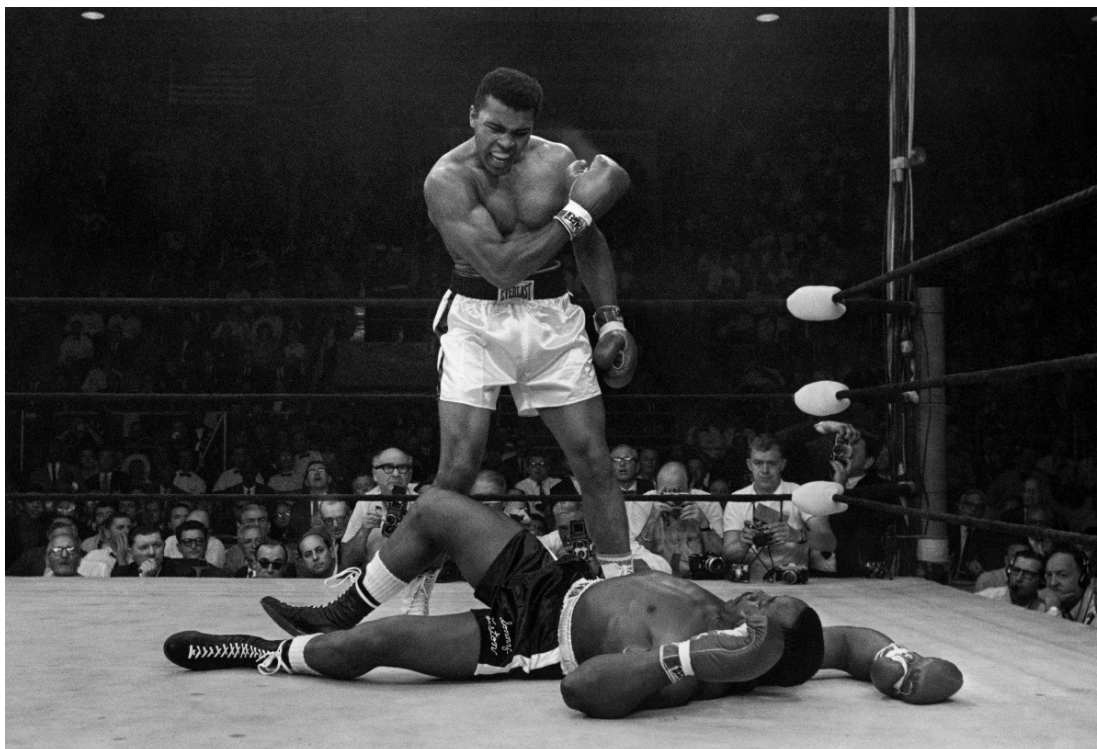
[https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Louis_vs._Max_Schmeling_\(2nd_meeting\)](https://boxrec.com/media/index.php/Joe_Louis_vs._Max_Schmeling_(2nd_meeting))

Příloha 4 – Joe Louis přijímající řád Záslužné legie po 2. světové válce, 1945

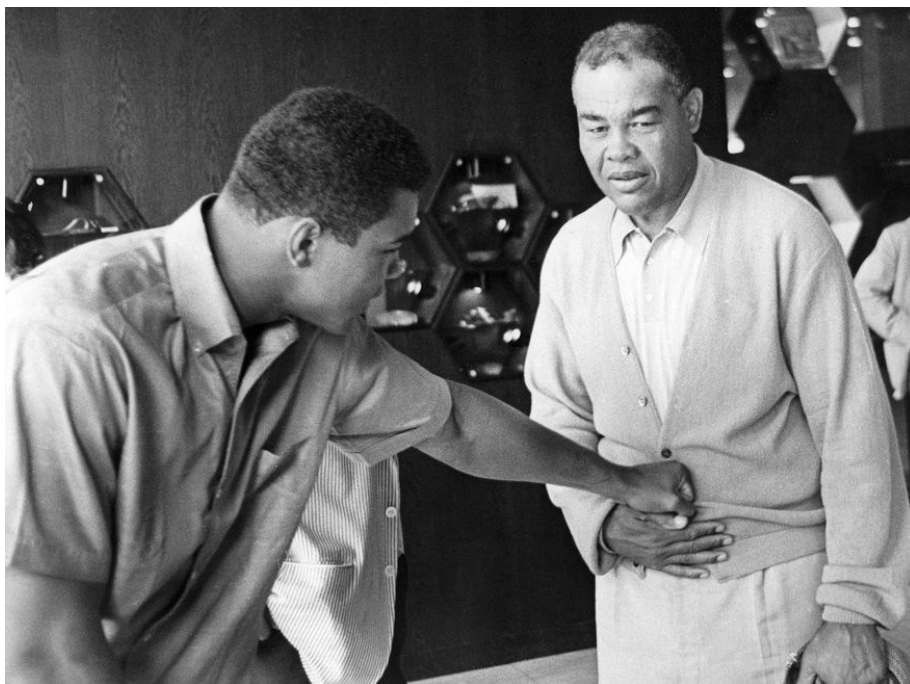
Zdroj: <https://www.irishtimes.com/sport/other-sports/louis-and-robinson-may-have-died-broke-but-their-legacy-is-timeless-1.4534332>

Příloha 5 – Muhammad Ali vs. Sonny Liston II, 1965

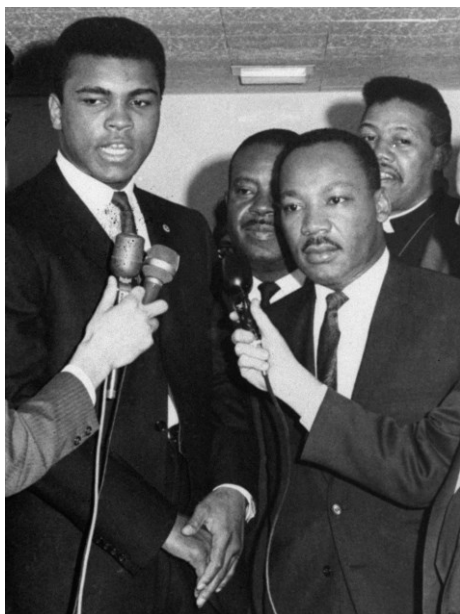
Zdroj: <https://www.biography.com/news/muhammad-ali-sonny-liston-iconic-photo-story>

Příloha 6 – Joe Louis a Muhammad Ali, 1966

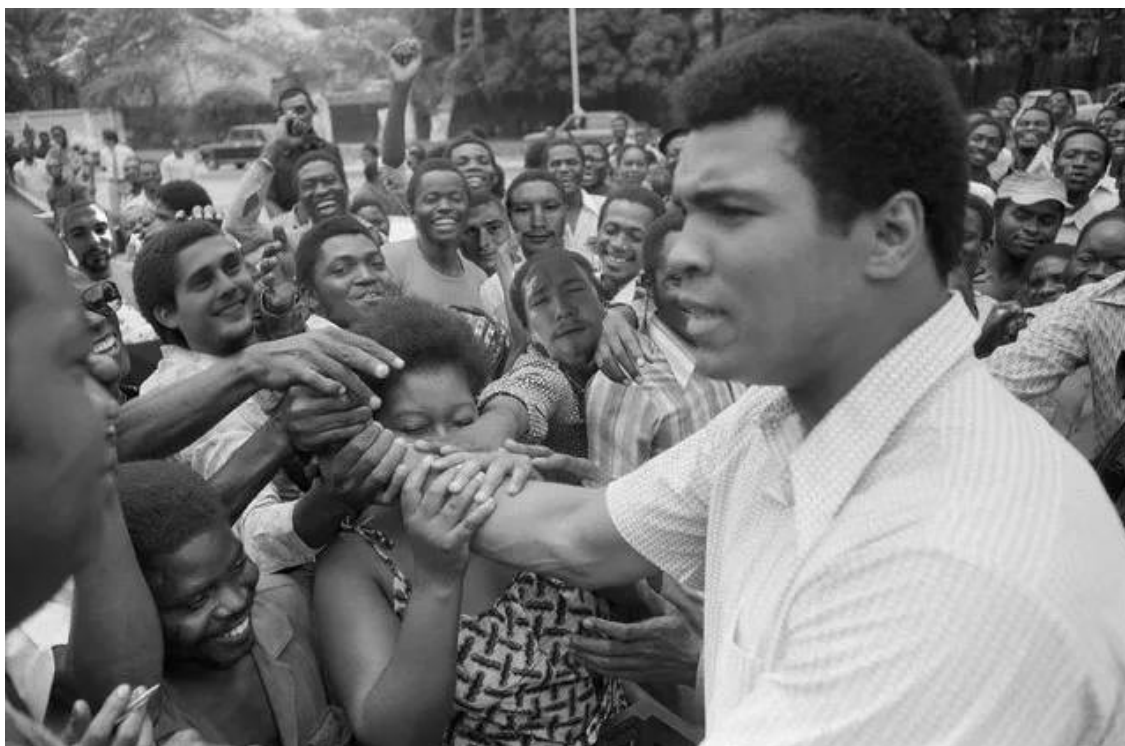
Zdroj: <https://m.washingtontimes.com/multimedia/collection/joe-louis-100-life-pictures/?page=31>

Příloha 7 – Muhammad Ali s Martinem Lutherem Kingem, 1968

Zdroj: <https://eu.usatoday.com/story/sports/boxing/2016/06/04/bob-arum-muhammad-ali-had-greater-impact-race-religion-than-mlk/85393362/>

Příloha 8 – Muhammad Ali v Zaire, 1974

Zdroj:

<https://www.sport.cz/ostatni/ostatni/clanek/782565-zemrel-jeden-z-nejlepsich-boxeru-vsech-dob-muhammad-ali.html>